

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

**De Aanbiedingsbrief en
Hoofdpijnennotitie Ontwikkelscenario's
Gemeente Barneveld zijn niet-openbaar
tot en met 4 maart 2021 om 10.00 uur**

Geachte leden van de raad,

Datum:
23 februari 2021

Ons kenmerk:

Afdeling:
Bestuur & Dienstverlening

Behandeld door:
L.W.H. (Bertil) Rebel

Doorkiesnummer:
(0342) 495 375

email:
b.rebel@barneveld.nl

Onderwerp:
**Aanbiedingsbrief
Hoofdpijnennotitie
Ontwikkelscenario's
Gemeente Barneveld**

Op 9 maart 2021 denken wij, onder leiding van oud-gedeputeerde en oud-voorzitter van de Provinciale Raad voor het Omgevingsbeleid Co Verdaas, met elkaar na over de toekomstige ontwikkeling van Barneveld. Wij bieden u met het oog op dat gesprek bij dezen de Hoofdpijnennotitie 'Ontwikkelscenario's Gemeente Barneveld; Onze ambities tot 2040' aan.

Wij leggen in deze aanbiedingsbrief uit waaróm wij deze hoofdpijnennotitie hebben gemaakt, wat u in deze notitie leest en hoe de inhoud ervan een bijdrage kan leveren aan het gesprek op 9 maart 2021.

Aanleiding

Op 1 januari 2022 treedt – naar verwachting – de Omgevingswet in werking. Eén van de belangrijkste instrumenten van deze nieuwe wet is de Omgevingsvisie. Het is de bedoeling dat alle gemeenten uiterlijk 1 januari 2024 over een (door de gemeenteraad vastgestelde) Omgevingsvisie beschikken.

Wij bereiden ons, samen met u, voor op het opstellen van deze Omgevingsvisie. U bespreekt binnenkort de Vertrekpuntennotitie; daarin wordt richting gegeven aan het vervolgproces om te komen tot de Omgevingsvisie Barneveld.

De Vertrekpuntennotitie maakt óók melding van het opstellen van een Hoofdpijnennotitie. De Hoofdpijnennotitie, die u bij deze aanbiedingsbrief wordt aangeboden, verkent – met inachtneming van huidige en verwachte ontwikkelingen – een aantal toekomstscenario's voor de fysiek-ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente Barneveld tot 2040 ten aanzien van onder andere wonen, werken, voorzieningen, natuur- en landbouw, recreatie en energie & klimaat. De scenario's laten zich, in het kort, als volgt samenvatten: remmen we de groei af, zetten wij die door op de manier zoals wij nú al doen of jagen wij die groei nog extra aan?

Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley + Ontwikkelbeeld Amersfoort

Naast het feit dat het voor het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld belangrijk is om op dit moment na te denken over de gewenste toekomstige ontwikkeling, vragen ook ontwikkelingen rond Barneveld ons een principekeuze te maken.

Het komend half jaar wordt u als raad gevraagd uitspraken te doen over de "Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley" en in dezelfde periode over het "Ontwikkelbeeld Amersfoort".

Ook de Regionale Ruimtelijke Verkenning van de Regio Foodvalley komt dan aan de orde. Belangrijke regionale ontwikkelingen die van (grote) invloed zijn op de toekomst van Barneveld.

Terecht heeft u als raad gevraagd om meer duiding van deze ontwikkelingen zodat u als raad een weloverwogen standpunt kunt innemen; nu, maar ook voor straks als de verstedelijkingsstrategie en het ontwikkelbeeld worden uitgewerkt.

De hoofdlijnennotitie biedt u de mogelijkheid, aan de hand van een aantal verkenningen, een richtingbepalende keuze voor de toekomst te maken; dat draagt bij aan het bepalen van onze positie in de ruimtelijke ontwikkelingen van de regio's waar wij deel van uitmaken.

Wat voor een gemeente willen we, kunnen we en moeten we zijn?

Een belangrijke vraag die kan worden gesteld en om een antwoord vraagt, is: "Wat voor een gemeente willen we, kunnen we en moeten we in de toekomst zijn?"

Om die vraag te kunnen beantwoorden, verkenden wij een drietal toekomstscenario's.

We deden dat als volgt:

1. We keken welke ontwikkelingen nú op basis van de door u vastgestelde Strategische Visie Barneveld 2030 plaatsvinden;
2. We keken met welke toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen we nú al rekening (moeten) houden;
3. We zetten landelijke, provinciale, regionale en lokale trends en ontwikkelingen op een rij;
4. We formuleerden een aantal uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkeling van Barneveld;
5. We verkenden vervolgens een drietal toekomstscenario's;
6. We plaatsten de mogelijke consequenties van deze toekomstscenario's in een overzicht aan de hand van een aantal intern samenhangende onderwerpen.

Fysiek én Sociaal Domein

Wie nadenkt over de toekomstige ontwikkeling van Barneveld, denkt onwillekeurig al gauw aan ontwikkelingen in het fysieke domein. Natuurlijk gaat het om de vraag waar wij eventuele nieuwe woningen zouden moeten realiseren, wat dit betekent voor de bereikbaarheid – over de weg, met het openbaar vervoer – en wat de gevolgen zijn van de verschillende 'ruimteclaims'.

Tegelijkertijd moeten we ons óók realiseren dat het ook moet gaan om de leefbaarheid, sociale cohesie en dus over het sociale domein. Hoe zorgen we ervoor dat we ook in een groter Barneveld naar elkaar blijven omzien, dat we er voor elkaar zijn, dat je kunt zijn wie je wilt zijn en dat we niemand uit 't oog verliezen. Ook hieraan besteedt de Hoofdlijnennotitie aandacht, al ligt de nadruk (vanwege de relatie met de aanstaande Omgevingsvisie Barneveld en de positiebepaling met betrekking tot de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley en het Ontwikkelbeeld Amersfoort) op het fysieke domein.

Status van deze Hoofdlijnennotitie

De Hoofdlijnennotitie 'Ontwikkelscenario's Gemeente Barneveld' bevat géén keuzes en het is geen voorstel van het college aan uw raad.

Het is nadrukkelijk wél een informatief document met het oog op een goed en integraal gesprek over de hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Barneveld. Er worden daarom verbanden gelegd, vraagstukken benoemd en (mogelijke) effecten beschreven, maar geen definitieve keuzes gemaakt.

Deze notitie beoogt u als raad te faciliteren voor een inhoudelijk gesprek over een koers, die vervolgens later dit voorjaar door uw raad kan worden vastgesteld als voorkeur voor verdere uitwerking.

Die uitwerking vindt via het proces van de Omgevingsvisie plaats in co creatie met onze samenleving. Wij zien daarbij een proces voor ons die aan de samenleving ruimte biedt om invloed te hebben op de vastgestelde voorkeurskoers van de raad.

Gesprek 9 maart 2021

Op dinsdag 9 maart 2021 spreken wij met elkaar – onder leiding van Co Verdaas – over deze hoofdlijnennotitie.

Om het gesprek te faciliteren, formuleren wij een aantal dilemma's waarover kan worden gesproken en kan worden gestemd. Niet om daarmee de discussie 'in beton te gieten', maar wel om met elkaar het speelveld te verkennen én om een principekeuze te maken met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van Barneveld: wat is onze ambitie en met welk profiel? Omdat we nú willen en moeten nadenken over hoe we in de toekomst een gemeente willen zijn waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Daar leggen we samen de basis voor. Nu en de komende tijd.

Wij zien uit naar een constructief gesprek en uw bijdrage daaraan.

Met vriendelijke groet,

W. Wieringa
secretaris

J.J. Luteijn
burgemeester

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelaars: Stevens, Mimi, Bossenbroek, Arjan
en Rebel, Bertil

Voorstelnr. 1242

Telefoonnummer: **0342-495375**

Barneveld, 11 februari 2021

Portefeuillehouder: B. Wijnne

☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities tot 2040'

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van de Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities tot 2040'.
2. De hoofdpijnennotitie op 9 maart 2021 tijdens een online bijeenkomst te bespreken met de gemeenteraad.
3. Het daarna aan te scherpen en door middel van een raadsvoorstel vast te stellen ontwikkelscenario als vertrekpunt te nemen voor het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld en andere beleidsstukken en inzet te laten zijn voor regionale verkenningen en strategieën.

1. Inleiding

Op 1 januari 2022 wordt – naar verwachting – de Omgevingswet van kracht. Een belangrijk instrument dat de Omgevingswet voorschrijft, is de omgevingsvisie. Alle gemeenten dienen uiterlijk 2024 over een operationele omgevingsvisie te beschikken. De vorm waarin zo'n visie wordt gegoten, is niet vastgelegd. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om een visie op hoofdpijnen te maken óf een visie met een complete beleidsuitwerking. De gemeente Barneveld heeft daar nog geen besluit over genomen. Het proces voor de omgevingsvisie is dit jaar gestart.

Wat voor gemeente willen, kunnen en moeten we zijn?

Tegelijkertijd is wel (meer en meer) behoefte aan een hoofdpijnennotitie waarin fundamentele keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van Barneveld worden verkend. Wat voor gemeente willen, kunnen en moeten we zijn? En wat betekent dat voor het wonen, werken en recreëren in Barneveld (nu, straks en in de toekomst)? En wat zijn de gevolgen voor mobiliteit, welzijn, voorzieningen, landschap, klimaat en energie?

De noodzaak wordt extra gevoeld, doordat in zowel Regio Foodvalley als in Regio Amersfoort ruimtelijke verkenningen en -studies lopen naar toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in beide regio's. Deze studies worden nog vóór de zomer aan de diverse gemeenten voorgelegd. Hoe wil gemeente Barneveld zich daarin profileren? Wat wordt ons 'bod'?

Het is daarom dat is besloten om met de Strategische Visie Barneveld 2030 'Over Morgen en Meedoen' in de rug, de Vertrekpuntennotitie Omgevingsvisie Barneveld nèt vastgesteld en met de nog op te stellen Omgevingsvisie Barneveld in het vooruitzicht, éérst met elkaar na te denken over het meest gewenste toekomstscenario van en voor de gemeente Barneveld. Gaan we, met andere woorden, de groei 'afremmen', 'voortzetten' of 'aanjagen'?

Drie ontwikkelscenario's

De Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities tot 2040' beschrijft een drietal ontwikkelscenario's en verkent wat de mogelijke consequenties kunnen zijn. Immers: soms zijn ontwikkelingen en hun consequenties een gegeven, maar vaker liggen de gevolgen van die ontwikkelingen besloten in de boezem van de toekomst. Het neemt de behoefte niet weg om nú al na te denken over welke ontwikkelingsrichting – bij het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld – nader moet worden verkend en uitgewerkt.

Voordat in de Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities tot 2040' de drie ontwikkelscenario's worden verkend, wordt vanuit de in 2016 vastgestelde Strategische Visie Barneveld 2030 'Over Morgen en Meedoen' een overzicht gegeven welke ontwikkelingen al zijn opgepakt of in voorbereiding zijn.

Trends en ontwikkelingen

Niet minder belangrijk zijn de trends en ontwikkelingen die wij signaleren en verwachten op het gebied van wonen, werken, recreëren, mobiliteit, welzijn en voorzieningen, natuur & landschap, landbouw en, tenslotte, klimaat en energie. Wie daar níet mee rekent, komt vroeg of laat tot de ontdekking dat tal van ontwikkelingen binnen en búiten Barneveld onmiskenbaar invloed hebben op onze gemeente. We zijn geen eiland. Integendeel.

Samen bouwen aan de toekomst

Daarnaast is het ook belangrijk om een aantal vaste uitgangspunten te benoemen dat – om het zo te zeggen – voor de gemeente Barneveld 'onopgeefbaar' is, omdat ze bijdragen aan wat Barneveld ten diepste wil zijn en wil blijven: één van de mooiste plekken in Nederland om te wonen, te werken en te recreëren. Een fijne woon- en werkomgeving waar we mogen en kunnen genieten van de landschappelijke schoonheid van Vallei en Veluwe. Waar je kunt zijn wie je bent, waar we op elkaar zijn betrokken en waar we ons brood kunnen verdienen – in de winkelstraat, op het bedrijventerrein of rond de boerderij. Aan zo'n plek bouwen we samen. Nu en straks en in de toekomst.

2. Beoogd effect

- a) Meetbaar effect: Keuze voor een ontwikkelscenario met het oog op de toekomstige ontwikkeling van Barneveld, te betrekken bij het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld.
- b) Maatschappelijk effect: Toekomstige ontwikkeling van de gemeente Barneveld.

3. Argumenten

N.v.t.

4. Kanttekeningen

De Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities voor 2040' bevat een aantal ontwikkelscenario's met mogelijke consequenties. Het is niet ondenkbaar, dat de mogelijke gevolgen als vaststaande feiten worden geïnterpreteerd, maar dat zou geen recht doen aan de bedoeling van de vermelding van deze consequenties.

5. Financiën

N.v.t.

6. Uitvoering

Planning:

Op 9 maart 2021 spreken het college en de gemeenteraad, tijdens een informerende bijeenkomst onder leiding van de heer Co Verdaas over de Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities voor 2040'. De bijeenkomst is erop gericht dat de gemeenteraad het college verzoekt om één van de verkende scenario's (bij het opstellen van de Omgevingsvisie Barneveld) als koers aan te nemen en deze (waar nodig) nader uit te werken.

Vervolgens:

- Notitie aanpassen met een conclusie richting scenario dat 9 maart opborrelt
- Medio april: Collegebesluit + Raadsvoorstel
- Mei: Raadsbesluit

Communicatie:

De bijeenkomst van 9 maart 2021 heeft een openbaar karakter. Het is goed de Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities voor 2040' tijdens een persgesprek toe te lichten.

Evaluatie/controle

N.v.t.

7. Bijlagen

Hoofdpijnennotitie 'Toekomstscenario's Gemeente Barneveld – Onze ambities voor 2040'

Hoofdpijnennotitie Ontwikkelscenario's Gemeente Barneveld

Onze ambities tot 2040

(Vertrouwelijk tot 4 maart 2021 10.00 uur)

Arjan Bossenbroek

Bertil Rebel

Mimi Stevens

Versie 23 februari 2021

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding <i>Op weg naar een Omgevingsvisie Barneveld 2040</i>	3
Hoofdstuk 1 - Doel <i>Kaders voor de fysiek-ruimtelijke leefomgeving</i>	5
Hoofdstuk 2 - Vertrekpunt <i>Strategische Visie 2030 'Over Morgen en Meedoen'</i>	6
Hoofdstuk 3 – Waar houden we rekening mee? <i>Trends & Ontwikkelingen</i>	10
Hoofdstuk 4 - Uitgangspunten <i>Wat vinden we belangrijk als het om de toekomst gaat van Barneveld?</i>	12
Hoofdstuk 5 – Ontwikkelscenario's ⊙ Scenario 1: Groei Afremmen ⊙ Scenario 2: Groei Voortzetten ⊙ Scenario 3: Groei Aanjagen	17
Hoofdstuk 6 – Koersbepaling met effectbeschrijving	29
Bijlage 1 <i>Overzicht van lokale, regionale en provinciale (beleids)plannen: PM</i>	35

AANLEIDING

OP WEG NAAR EEN OMGEVINGSVISIE BARNEVELD 2040

In 2024, zo is de verwachting, beschikken alle gemeenten over een operationele Omgevingsvisie. Deze Omgevingsvisie gaat aan alle andere instrumenten van de Omgevingswet vooraf. De Omgevingsvisie vormt de beleidsmatige grondslag voor die wet. Bij het opstellen van de Omgevingsvisie moeten de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet in het oog worden gehouden. Deze doelen zijn in de Omgevingswet als volgt omschreven:

“Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en*
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.”*

De Omgevingsvisie is een nieuw instrument waar nog weinig tot geen ervaring mee is. Er is dus geen blauwdruk beschikbaar en de inhoud van de Omgevingsvisie is vormvrij.

De Omgevingsvisie vormt – eenmaal opgesteld – een (breed) gedragen integrale visie met een duidelijke kaderstelling en een heldere, zorgvuldige formulering van doelen als het gaat om de lange termijn ontwikkeling van Barneveld. In de Omgevingsvisie zijn belangen afgewogen en wordt de meest wenselijke ontwikkeling van Barneveld verbeeld en verwoord.

‘In het verleden ligt het heden, in het nu wat worden zal’

We gaan dit proces niet in zonder om te kijken naar het (recente) verleden van Barneveld. De huidige positie van Barneveld is mede te danken aan

eerder genomen beslissingen. Toen werden, met redenen omkleed, bepaalde keuzes gemaakt: op thema of voor specifieke gebieden binnen de gemeente.

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie bouwen we voort op de keuzes die gemaakt zijn in de Strategische Visie Barneveld 2030 ‘Over Morgen en Meedoen’, het Sociaal Beleidsplan ‘Mensen Voorop’ en actuele structuur-, gebieds-, beleids- en dorpsvisies. We zien dat alles als waardevolle input voor de op te stellen Omgevingsvisie.

De Notitie *Ontwikkelscenario’s Gemeente Barneveld* vormt een **schakel tussen de op te stellen Omgevingsvisie en de eerder vastgestelde strategische visie** en de daaraan gelieerde beleidsplannen. Het is daarmee het document dat in de vertrekpuntennotitie wordt aangeduid als *Hoofddlijnennotitie*. De notitie bevat kaders op scenarioniveau voor de fysiek-ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Barneveld. De focus ligt met name op ontwikkelings- (en eventuele groei)opgaven die we voorzien. We verkennen daarvoor een aantal **hoofddlijnen van ontwikkelscenario’s** en maken op die manier inzichtelijk wat de voor de gemeente Barneveld consequenties zijn. Met als doel weloverwogen richting te kunnen geven aan de koers van onze gemeente. Uiteraard volgt in een later stadium een nadere uitwerking en een financiële doorrekening van zo’n hoofddlijn.

Het is belangrijk om dat (nú) te doen, want er liggen tal van fysiek-ruimtelijke opgaven te wachten. Zo staat de landbouw voor een enorme transitie naar natuurinclusieve- en kringlooplandbouw en is volgens het Planbureau voor de Leefomgeving landelijk sprake van een gewenst woningbouwprogramma van ruim 1 miljoen woningen (!) om de groei van het aantal huishoudens in de periode 2020-2040 te faciliteren, waarbij het accent met name op 2020-2030 ligt. Hierbij wordt nadrukkelijk ook naar regio’s buiten de Randstad gekeken, waaronder de regio’s Arnhem-Nijmegen-

Foodvalley, waar in de periode 2020-2040 zo'n 100.000 woningen moeten worden gerealiseerd. Ook rond Regio Amersfoort is een minimale groei met 30.000 woningen in deze periode gewenst om in de vraag naar woningen te voorzien. De gemeente Barneveld vervult in beide regio's een belangrijke functie, in het bijzonder op het terrein van wonen, werken, de agro-keten, recreëren, duurzaamheid en mobiliteit.

Strategische Visie 2030 'Over Morgen en Meedoen'

De gemeenteraad stemde – met de vaststelling van de Strategische Visie 2030 'Over Morgen en Meedoen' – in met de ambitie en koers voor Barneveld tot 2030 (met een doorkijkje naar 2040). De ambitie en koers zijn onder meer uitgewerkt in de Organisatievisie *Blij met Barneveld* en het Beleidsplan Sociaal Domein *Mensen Voorop*.

Het werkte ook door in allerlei visies en plannen. Maar wat nog ontbreekt, is een uitwerking naar een visie op het gehele fysieke domein, een Omgevingsvisie; de visie waarin alle fysiek-ruimtelijke aspecten, ook vanuit de doelen in het Sociaal Domein, worden vertaald naar inhoudelijke keuzes over (mogelijke) ontwikkellocaties, waarden en niveaus met betrekking tot de leefomgeving. Het beleidsplan Sociaal Domein schrijft: "Waar de Integrale Omgevingsvisie zich richt op de *omgeving* waarin mensen leven, richt het Beleidsplan Sociaal Domein zich op *de mensen zelf*."

Zo'n fysiek-ruimtelijke uitwerking (in een Omgevingsvisie Barneveld) wordt gemist, juist vanwege de ambities van Barneveld en zeker ook vanwege

de ontwikkelingen in de regio's waar Barneveld onderdeel van is. Het faciliteren van woningbouwopgaven, mobiliteitsopgaven (weg en spoor), de landbouw- en de energietransitie en de woon- en leefkwaliteit roept steeds luider om het maken van fundamentele keuzes gebaseerd op een integrale afweging over de fysiek-ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente. In 2020 is voortvarend gestart met de ontwikkeling van een integrale scenariostudie naar de verstedelijking van zowel Regio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (de zogeheten 'Verstedelijkingsstrategie') als Regio Amersfoort (het zogeheten 'Ontwikkelbeeld'). Deze studies maken voor Barneveld weliswaar geen locatiekeuzes (want dat is onze eigen verantwoordelijkheid, evenals ons bouwtempo en woningbouwprogramma), maar hebben wel invloed op de hoofdlijnen van de fysieke ontwikkeling van beide regio's. Dat vraagt om integrale input/invloed vanuit de gemeente Barneveld in die processen.

Leeswijzer

We beginnen deze scenarionotitie met het vertrekpunt: de beleidsdoelen van de strategische visie (H2), waarbij we beschrijven welke majeure ontwikkelingen al in gang zijn gezet. Na de trends en ontwikkelingen die er op ons afkomen (H3), beschrijven we de uitgangspunten voor de toekomst van Barneveld (H4). Vervolgens beschrijven we drie mogelijke scenario's (H5) en de daaruit volgende koersbepalende gedachten (H6). Maar eerst wordt op het doel van de notitie ingegaan.

In deze scenarionotitie is de gemeente Scherpenzeel buiten beschouwing gelaten.

Dit vanwege het feit dat er nog geen definitief besluit ligt met betrekking tot een eventuele samenvoeging met gemeente Barneveld.

HOOFDSTUK 1 - DOEL

NADENKEN OVER DE FYSIEK-RUIMTELIJKE LEEFOMGEVING

Zowel binnen de gemeente Barneveld als in gemeenten en regio's om ons heen lopen tal van projecten, processen en ontwikkelingen en worden ruimtelijke studies gedaan naar de ruimtelijke ontwikkeling van deze omgeving.

We ervaren een sterke wens en noodzaak om in de eerste helft van 2021 tot richtinggevende uitspraken van de gemeenteraad te komen die als relevante kaders worden beschouwd voor de koersbepaling bij de opstelling van de Omgevingsvisie en tegelijk onze inzet bepalen in een aantal regionale ruimtelijke verkenningssstudies.

Het is daarom belangrijk om onze ambities, zoals die (gedeeltelijk) staan beschreven in de Strategische Visie 2030 'Over Morgen en Meedoen' en in een aantal andere beleidsdocumenten, opnieuw met elkaar te benoemen en waar nodig aan te passen op actuele en te verwachten trends en ontwikkelingen. Daarbij kijken we niet alleen door tot het jaar 2040, maar benoemen ook de mijlpalen daar naartoe (tot 2025, tot 2030 en tot 2040).

De volgende vragen zijn daarbij, onder andere, relevant:

- ⊙ *Wat voor type gemeente wil Barneveld in 2040 zijn?*
- ⊙ *Hoe hard willen we groeien?*
- ⊙ *Wat betekent dit voor de kwaliteit van leven in onze gemeente?*
- ⊙ *Wat zijn de effecten van keuzes over groei?*
- ⊙ *Hoe kijken we tegen de 9¹ verschillende kernen aan?*

We spiegelen dit aan beleidsplannen en ruimtelijke projecten die meerjarig in uitvoering zijn of die staan gepland om te ontwikkelen. We beginnen immers niet met een 'blanco vel', maar hebben als gemeente te maken met een al op velerlei terreinen in gang gezette koers.

De vraag is in welke mate deze koers bijsturing nodig heeft. In dat verband is het zeker zo relevant kansen en belemmeringen te signaleren, te benoemen en de eventuele financiële consequenties van bepaalde keuzes inzichtelijk te maken.

Deze notitie heeft tot doel de raad te informeren ten behoeve van de koersbepaling, waarbij die koers moet worden gezien als de (voorlopige) voorkeur ontwikkelingsrichting van de raad. Want deze koersbepaling is niet tot stand gekomen via een participatietraject. Deze koersbepaling is nu wel noodzakelijk om richting te geven aan de gesprekken met de regio's Foodvalley en Amersfoort ten aanzien van de ruimtelijke verkenningen die in 2021 worden gemaakt. Het is ook belangrijk om de organisatie van Barneveld een richtingbepalende koers mee te geven voor de projecten en processen waaraan wordt gewerkt. Dat gaat onder meer om de Omgevingsvisie. Het proces van de Omgevingsvisie is nadrukkelijk wél participatief. Dat betekent dat gedurende dat proces wellicht uit de gemeenschap van Barneveld naar voren komt dat bijstelling van de ontwikkelrichting gewenst wordt. Dat wordt dan teruggelegd bij de raad.

¹ We gaan nu uit van negen kernen; als de herindeling met Scherpenzeel doorgang vindt, spreken we van tien kernen.

HOOFDSTUK 2 - VERTREKPUNT STRATEGISCHE VISIE 2030 'OVER MORGEN EN MEEDOEN'

De Strategische Visie 2030 'Over Morgen en Meedoen' (2016) kent 7 thema's:

- A. Netwerksamenleving
- B. Sociaal en Vitaal Samenleven
- C. Leefbare en Vitale Wijken en Dorpen
- D. Economische Kracht
- E. Energietransitie en Klimaat
- F. Bereikbaarheid en Mobiliteit
- G. Aantrekkelijk Buitengebied

Deze thema's hebben een sterke overlap met de thema's en doelen die in het kader van de Omgevingswet en Omgevingsvisie worden bedoeld. De thema's overlappen ook met het onderwerp 'Brede Welvaart'² dat sinds 2017 op verzoek van de Tweede Kamer wordt gemonitord en in regio Foodvalley als centraal onderwerp in de Strategische Agenda 2020-2025 is opgenomen.

We beschrijven – kort – wat het thema inhoudt. Daarna volgt een overzicht van de belangrijkste (grote) ontwikkelingen die op basis van de Strategische Visie 2030 in gang zijn gezet.

A. NETWERKSAMENLEVING

Het eerste (algemene, overkoepelende) thema omvat vooral ambities over de manier van (samen)werken. Wij staan een samenleving voor waarin, naast traditionele stakeholders en samenwerkingsverbanden, nieuwe korte

of langdurige coalities van burgers en bedrijven ontstaan die invloed hebben op de samenleving en het beleid van de gemeente. Dat is voor diverse fysieke ontwikkelingen cruciaal, denk aan de transitie van de landbouw, de gekozen aanpak in de energietransitie, de aanpak van het knooppunt A1/A30, de ontwikkeling van dorpen via dorpsplannen, etc.

Het thema heeft geen directe inhoudelijke samenhang met de fysieke opgaven.

Het is wel een cruciale aanleiding voor deze notitie, juist omdat er diverse samenwerkingstrajecten lopen (zie voorbeelden hieronder) en het van belang is dat de input in die trajecten vanuit de gemeente Barneveld samenhangend is en breed gedragen, zodat het Barneveldse belang zo goed mogelijk geborgd kan worden.

Regionale samenwerking, bijvoorbeeld in

- Regio Foodvalley en via RFV de (Triple Helix) Economic Board Foodvalley
- Regio Amersfoort
- Programma Vitale Vakantieparken
- VeluweAlliantie-Veluwe/op/1
- Landbouwnetwerk Regio Foodvalley
- Platform Water Vallei en Eem
- LTO Noord Gelderse Vallei en AJK Stroe-Wekerom.

Lokale samenwerking, bijvoorbeeld in en met

- Bestuurlijk overleg Wonen, Zorg en Welzijn

wereld. Het gaat hierbij om onderwerpen als welzijn, materiele welvaart, gezondheid, arbeid en vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid en milieu alsook het economisch -, natuurlijk -, menselijk – en sociaal kapitaal.

² Brede Welvaart (SCP): kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van latere generaties en/of van die van mensen elders in de

- Adviesraad Sociaal Domein
- Barneveldse Industriële Kring (BIK) en andere ondernemingsverenigingen
- Energiecoöperaties
- Plaatselijke Belangen/Wijkplatforms
- Toeristisch Platform en GoBarneveld.

B. SOCIAAL EN VITAAL SAMENLEVEN

Een gevarieerd en toereikend aanbod aan voorzieningen (waaronder onderwijs, sport, cultuur), passend bij de toenemende diversiteit van de samenleving en bij de onderlinge verschillen in karakter van dorpen of zelfs wijken en bijdragend aan sociale cohesie. De fysieke plek en organisatie zijn daaraan ondergeschikt en worden in overleg met de betrokken partijen op een slimme manier efficiënt benut en geregeld.

C. LEEFBARE EN VITALE WIJKEN EN DORPEN

Het faciliteren van de groei van het aantal inwoners tot 2040 (en verder) met behoud van de identiteit van de kernen en variatie in het woningaanbod, bevolkingssamenstelling, voorzieningen en inrichting.

Het realiseren van aantrekkelijke, veilige en toekomstbestendige wijken:

- ⊙ aantrekkelijk: ruim groen, gevarieerd, levendig, goed woon- en leefmilieu;
- ⊙ veilig: samenwerking ketenpartners veiligheidsregio;
- ⊙ toekomstbestendig: energieneutraal, flexibel aanpasbaar, klimaatadaptief.

D. ECONOMISCHE KRACHT

Het realiseren van extra vestigingsruimte en faciliteiten voor bedrijven om de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats te versterken ten behoeve van de groei van werkgelegenheid, met focus op de kernsectoren agrofood en transport & distributie en groeisectoren zoals ICT.

Het faciliteren en stimuleren van innovatie en verduurzaming van voedsel-systemen en waardevermeerdering van het agrarisch product.

De uitbouw van recreatie en toerisme, waarbij de profilering (van de gemeente Barneveld) plaatsvindt als onderdeel van de promotie van de Veluwe. Het bieden van ruimte aan vernieuwing ten behoeve van toekomstbestendige verblijfsrecreatie.

Aantrekkelijke geconcentreerde winkelcentra in Barneveld en Voorthuizen, met een differentiatie in de branchering en voorzieningen, afgestemd op bijzondere doelgroepen. Versterken van de verbinding onderwijs - arbeidsmarkt en een leven lang leren. Het begeleiden en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en passende werklocaties voor ZZP-ers.

E. ENERGIETRANSITIE EN KLIMAAT

Dit thema heeft diverse ruimtelijke opgaven, waarbij ruimte voor water en groen en energie opwekking in de vorm van zonneweides en windturbines het meest in oog springen. Dit zijn belangrijke voorwaarden bij de ruimtelijke inrichting.

Dit onderwerp vraagt om locatiekeuzes en ontwerpen die het natuurlijk systeem als vertrekpunt neemt (zoals het benutten van kwellocaties voor waterberging i.p.v. voor verstedelijking). Vanuit het Landelijke Klimaatkoord liggen er ook opgaves met betrekking tot CO₂, zoals het realiseren van klimaatbossen en kansen zoals het binden van CO₂ in landbouwgewassen.

Onder de energietransitie staan we voor de grote opgaven om in 2030 de CO₂ uitstoot te verminderen met 55%. Daarvoor wordt momenteel een nieuwe energievisie voorbereid. Vanuit participatie en partnerschap wordt gewerkt aan een energiemix, aan de Regionale Energie Strategie en een warmtevisie.

F. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

De meest in het oog springende ambities zijn de aanpak van knooppunt A1-A30 en de eventuele aanleg van de oostelijke rondweg Barneveld. Daarnaast is in het GVP een studie naar een westelijke rondweg aangekondigd. Ten aanzien van het openbaar vervoer heeft de gemeente Barneveld de ambitie dat er 1 of 2 halteplaatsen komen op de lijn Apeldoorn-

Amersfoort en op de Valleilijn een kwartiersdienst naar Ede-Wageningen te realiseren. Deze infrastructurele ambities hangen nauw samen met de ontwikkeling van het aantal woningen en de locatie van de woningbouwopgave, maar ook met de inzet op schone mobiliteit, gebruik van de fiets en op deel-mobiliteit. De opgave ligt voor om zowel de woningbouwopgave als de ontwikkeling van bedrijventerreinen en voorzieningen, zodanig vorm te geven dat schone mobiliteit gestimuleerd en gefaciliteerd wordt. Denk daarbij onder andere aan elektrisch rijden, fiets routes en deelgebruik. Hier liggen ook kansen voor de koppeling van energieproductie aan nieuwe of bestaande infrastructuur.

G. AANTREKKELIJK BUITENGEBIED

We staan voor de opgave om natuur en landschap te behouden en te versterken, om milieubelasting te verminderen en het buitengebied economisch vitaal te houden. Dat laatste is belangrijk omdat de eigenaren van het buitengebied niet 'groen kunnen doen als ze rood staan'. De Landbouwisie van het Rijk sluit hier goed op aan, omdat het gaat om

toekomstbestendige landbouwbedrijven die natuurinclusief en in kringlopen ondernemen. Dat is goed voor de biodiversiteit en voor de milieubelasting. Maar zoals benoemd onder "economische kracht", vergt landbouw volgens die principes aanzienlijk meer ruimte. Vanuit het Klimaatakkoord zien we daarnaast een opgave voor o.a. klimaatbossen en andere vormen van CO2-vastlegging.

Een nieuwe opgave is het beperken van stikstofdepositie op de prachtige natuur in onze gemeente, en daarbuiten. Dit raakt alle sectoren. Het vraagt om emissieloos en natuurinclusief bouwen en om vermindering van de uitstoot door industrie, verkeer en veehouderij. Rijk en provincie 'bezorgen' ons hierbij nog een grote opgave, namelijk de komende paar jaar een groter aantal stoppende boeren als gevolg van diverse opkoopregelingen die al gaande zijn danwel komende jaren open zullen gaan. Dit geeft uitdagingen (volstaat het functieveranderingsbeleid?) maar ook kansen voor gebiedsontwikkeling (gronden via kavelruil beschikbaar krijgen voor natuurinclusieve landbouw) en als tegenpool daarvan het risico dat gronden worden opgekocht door akkerbouwers van buiten de regio.

Welke ontwikkelingen zijn – op basis van de Strategische Visie 2030 – al in gang gezet?

We delen met name de grotere ontwikkelingen (en vooral in het fysieke domein) aan de hand van de onderstaande zes rubrieken in:

1. Wonen

Barneveld

- ⊙ De Burgt
- ⊙ Bloemendal

Voorthuizen

- ⊙ Voorthuizen-Zuid (Holzenbosch, Kromme Akker-Zuid, Wikselaarse Eng en volgende deelplannen)
- ⊙ Verbindingsweg (Woon/Werklandschap).

Terschuur / Zwartebroek

- ⊙ Eendrachtstraat

- ⊙ Dwarsakker (Fase 2)

Kootwijkerbroek

- ⊙ Oostbroek

Stroe

- ⊙ Ericaweg e.o.

2. Werken

Barneveld

- ⊙ Voorbereiding Harselaar Zuid Fase 1b (25 ha bruto/20 ha netto)
- ⊙ (Toekomst) Harselaar Zuid Fase 2 (44 ha (schatting))

- ⊙ Afronding Harselaar Driehoek
- ⊙ Ontwikkeling Harselaar Centraal
- ⊙ (Toekomst) Nijkerkerweg West
- ⊙ Onderzoek Railterminal Barneveld
- ⊙ Poultry Expertise Centre: Campusontwikkeling Aeres
- ⊙ Onderzoek Kalveren Expertise centrum
- ⊙ Ontwikkeling PDV-cluster Scherpenzeelseweg (Intratuin, Gamma, Kringloopcenter en Woonwinkel)
- ⊙ Vitaal centrumgebied
- ⊙ Ondersteunen concepten onderwijs-arbeidsmarkt, zoals BTO en Barneveld Tomorrow.

Voorthuizen

- ⊙ Verbindingsweg (Woon/Werklandschap)
- ⊙ Herontwikkeling MOB-complex (*leisure* of lokale *foodhub*?)
- ⊙ Vitaal centrumgebied.

3. Recreëren

- ⊙ Visie Toerisme en Recreatie 2030
- ⊙ Dorpspromotieplan Gemeente Barneveld
- ⊙ Programma Vitale vakantieparken
 - Uitbreiding en herstructurering
 - Transformatie
 - Inventarisatie vitaliteit van alle parken
- ⊙ Recreatiezonering Veluwe
- ⊙ Samenwerking binnen Veluwe Alliantie
- ⊙ Actualisatie, uitbreiding routestructuren (knooppunten, wandelroutes).

4. Mobiliteit (Verkeer, Vervoer, Openbaar Vervoer)

- ⊙ Aanpak Aansluiting A1/A30 (MIRT / Rijksproject)
- ⊙ Studie Corridor A1
 - Station Barneveld-Noord
 - Station Stroe
 - Regiosprinter Amersfoort <> Barneveld-Noord <> Apeldoorn

- ⊙ Studie Spooronderdoorgang Nijkerkerweg
- ⊙ Studie Oostelijke Rondweg
- ⊙ Studie Westelijke Rondweg
- ⊙ Studie Snelwegaansluitingen A30.

5. Welzijn en Voorzieningen

- ⊙ Uitvoering van het Beleidsplan Sociaal Domein
- ⊙ Scholenbouwprogramma
- ⊙ Dorpshuizen in Voorthuizen en Garderen

6. Landelijk Gebied

- ⊙ Aanpak luchtkwaliteit via het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij, met de oprichting van het Praktijkcentrum Emissiereductie, toepassing van het Interimbeleid vergunningverlening (extra emissiereductie), deelname aan het Schone Lucht Akkoord, waaronder het starten van een pilot Landbouw
- ⊙ Oprichting van en deelname aan het Landbouwnetwerk Regio Foodvalley, met onder andere het project Ondernemersbegeleiding
- ⊙ Regio Deal Foodvalley gesloten met groot aantal partners, waarin een groot onderdeel voor de Landbouwtransitie: gezonde bodem, circulair veevoer en emissiereductie
- ⊙ Regionaal programma Vrijkomende Agrarische Bebouwing
- ⊙ Projectaanpak onder het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland vastgesteld, met onder andere gebiedsprocessen

7. Energie en Klimaat

- ⊙ Wijk van de Toekomst
- ⊙ Windvisie
- ⊙ Dorpentoer Energie
- ⊙ Energievisie
- ⊙ Uitwerken gevolgen RES
- ⊙ Uitvoering Barneveldse Zonneladder
- ⊙ Ondersteunen en garantstelling energiecoöperaties
- ⊙ Uitvoeringsprogramma circulaire economie.

HOOFDSTUK 3 – WAAR HOUDEN WE REKENING MEE?

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Wat zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen waarmee we rekening zouden moeten houden?

1. Wonen

- ⊙ Demografische groei van Barneveld
- ⊙ Vestigingsoverschot van huishoudens uit met name het westen van Nederland
- ⊙ Vergrijzing van de bevolking (maar gezinnen blijven belangrijk)
- ⊙ Meer thuiswerken (gevolgen voor woonwensen)
- ⊙ Meer behoefte aan flexibiliteit met bijv. tijdelijke woonconcepten
- ⊙ Verdichting van de leefomgeving
- ⊙ Versmelting woon- en werksituatie.

2. Werken

- ⊙ Meer thuiswerken. Door corona is digitalisering en werken op afstand toegenomen. Ook na corona is de verwachting dat men meer thuisblijft, wat een versnelling lijkt te geven t.o.v. de verwachte ontwikkeling
- ⊙ Spreiding mobiliteit en veranderende druk op wegennet.
- ⊙ Afname beroepsbevolking als gevolg van vergrijzing
- ⊙ Werklocaties: enerzijds functiemenging en schaalverkleining, anderzijds scheiding van (grootschalige) functies
- ⊙ Andere behoeften in detailhandel: meer internet, specialistische kwaliteitswinkels
- ⊙ Verandering van economie als gevolg van technologische ontwikkelingen, robotisering en flexibilisering van arbeid, inclusief 'corona impuls' op thuiswerken
- ⊙ Sommige bedrijven groeien door van maakindustrie naar data-industrie
- ⊙ Blijvende aanwezigheid en huisvestingsnoodzaak voor arbeidsmigranten voor sectoren logistiek, industrie, land- en akkerbouw

- ⊙ Ontwikkeling van korte voedselketens tussen producent en consument
- ⊙ Ontwikkeling van nieuwe sector insectenkweek
- ⊙ Code/Space en Internet of Things
- ⊙ Door geopolitieke verhouding ontstaat bewustwording van kwetsbaarheid van mondiale handel (er ontstaat behoefte om producten in de eigen regio te maken of hier van te betrekken. Toenemende behoefte aan bedrijfslocaties).
- ⊙ Toenemende digitalisering en online verkopen leidt tot verdere afnamen van winkels, het centrum wordt van een 'place to buy a place to be' en meer e-commerce distributie (meer busjes?).

3. Recreëren

- ⊙ Meer behoefte aan horeca en leisure
- ⊙ Recreatiedruk, mede als gevolg van groei inwonertal van Barneveld
- ⊙ Vitalisering vakantieparken
- ⊙ Meer behoefte aan uitloopgebieden
- ⊙ Recreatiezonering Veluwe voor balans natuur en recreatie.

4. Mobiliteit

- ⊙ Van bezit naar gebruik en van *single use* naar *sharing*
- ⊙ Transitie in mobiliteit: meer mobiliteit maar in velerlei vormen (toename fietsgebruik, meer goederenvervoer, belang van OV-knooppunten)
- ⊙ Optimale benutting van de bestaande infrastructuur
- ⊙ Aandacht voor ov verbindingen tussen de kernen
- ⊙ Assisted Human (nieuwe vervoersmiddelen hebben invloed op de actieradius van de mens)
- ⊙ Elektrificatie van het wagenpark.

5. Welzijn & Voorzieningen

- ⊙ Extramuralisering van de zorg: langer zelfredzaam thuis blijven wonen
- ⊙ Gezondheidsdenken: belang van meer groen en water, fiets- en wandelpaden ten behoeve van meer beweging
- ⊙ Gezonde voeding en bewuster consumeren: eiwittransitie (minder dierlijk, meer plantaardig) en gezonde voedingspatronen
- ⊙ Toenemende interesse en tijdsbesteding m.b.t. cultuur
- ⊙ Meer vraag naar slimme functiecombinaties voor sport- en zorgvoorzieningen, mede i.v.m. financiële haalbaarheid
- ⊙ Luchtkwaliteit publieke gebouwen
- ⊙ Bewustwording van de milieu impact van de huidige levenswijze. Minder reizen naar het buitenland, meer verblijf in eigen land

6. Landelijk Gebied

- ⊙ Waarden-gedreven denken over ons voedselsysteem: de betekenis van landbouw voor voedselproductie en besef van gezonde voeding, en voor biodiversiteit, landschap, recreatief medegebruik, CO2-opslag en het vasthouden van water; en de maatschappelijke (financiële) waardering daarvan
- ⊙ Landbouwtransitie: gezond, circulair en in verbinding (natuurinclusief, kringloop, emissiereductie, korte ketens, goede verdienmodellen)
- ⊙ Eiwittransitie: insectenweek (feed en food), andere (en regionale) eiwitgewassen
- ⊙ Klimaataanpassing: klimaatbossen, waterberging, verbetering bodemkwaliteit (water vasthouden), beloofde CO2-opslag in gewassen
- ⊙ Herstel biodiversiteit: verbetering bodemkwaliteit (bodemleven, ook voor gezonde gewassen), herstel landschapsstructuren
- ⊙ Nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (EU) en Nationaal Strategisch Programma zet sterker in op beloning vergroening

- ⊙ Aanpak Luchtkwaliteit: verdergaande emissiereductie, waaronder ammoniak/stikstof
- ⊙ Gezonder en bewuster voedingspatroon leidt tot toenemende vraag streekproducten en duurzaam geproduceerd voedsel
- ⊙ Toegang tot grond boeren steeds moeilijker door enorme prijsdruk agrarische grond door o.a. koop/pacht voor zonnenvelden en door akkerbouwers van (ver) buiten de regio
- ⊙ Zorg om mismatch locaties stoppende en ontwikkelende boeren

7. Energie en Klimaat

- ⊙ Circulaire economie: Een economisch en industrieel systeem waarin geen eindige grondstofvoorraden worden uitgeput en waarin reststoffen volledig opnieuw worden ingezet in het systeem.
- ⊙ Klimaatakkoord; Nederland in 2050 energieneutraal
- ⊙ Terugbrengen CO2 uitstoot naar 45% ten opzichte van 1990
- ⊙ Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG)
- ⊙ Energielabel C voor kantoren verplicht per 1 januari 2023
- ⊙ Energielandgoederen waar bestaande functies worden gecombineerd met opwekking van energie
- ⊙ Aardgasloos 2050. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energie-opwekking, -transport en -opslag: geothermie, waterstof, zonnethermie, aquathermie, kernenergie, opslagfaciliteiten
- ⊙ Vermindering aardgasgebruik
- ⊙ Elektrificatie van energiegebruik in woningen en transport
- ⊙ Klimaatveranderingen en bodemdaling: omgaan met extreme hitte, droogte, hoosbuien.

HOOFDSTUK 4 - UITGANGSPUNTEN

WAT VINDEN WE BELANGRIJK ALS HET OM DE TOEKOMST GAAT VAN BARNEVELD?

Voor het uitwerken van een aantal ontwikkelscenario's is het belangrijk ontwikkelingen en uitgangspunten te benoemen waarmee – bij het opstellen van de scenario's – rekening wordt gehouden.

Sommige ontwikkelingen komen van buiten op ons af (we hebben daar slechts beperkt invloed op), bijvoorbeeld als gevolg van Rijksbeleid. In andere gevallen gaat het om eigen geformuleerde uitgangspunten die we belangrijk vinden en waarmee we bij de ontwikkelscenario's altijd rekening willen blijven houden. Die zijn, zogezegd, onopzegbaar.

De ambities uit de Strategische Visie vormen daarbij het vertrekpunt in ons denken; we kunnen wat dat betreft eigenlijk beter spreken van een Strategische *Agenda*.

A. Als het gaat om onze netwerksamenleving...

In een groeiende netwerksamenleving – waarbij veel verantwoordelijkheden voor hulp en ondersteuning op lokaal niveau zijn belegd

- ⊙ werken we vanuit het principe zelf-samen-gemeente: iedereen is in eerste instantie verantwoordelijk voor zichzelf; vervolgens is er een rol voor de omgeving en maatschappelijke verbanden; in de derde plaats zorgt de gemeente voor een vangnet;
- ⊙ sluiten we aan op burgerinitiatieven en nieuwe netwerken;
- ⊙ zijn we een sterke partner in Regio Foodvalley en Regio Amersfoort.

B en C en F. Als het gaat om onze sociale, leefbare en vitale dorpen en wijken

Op basis van de demografische groei en de veranderende samenstelling van de bevolking

Door de hiervoor beschreven actuele trends en ontwikkelingen, de onderwerpen voor de omgevingsvisie en de inzichten over 'Brede Welvaart', komt hier soms een onderwerp bij.

In het onderstaande geven we ook aan welke wijzigingen en/of toevoegingen er zijn ten opzichte van de door de gemeenteraad in de Strategische Visie Barneveld 2030 vastgestelde koers.

- Wijzigingen (aangeduid met de letter W) geven wijzigingen van het eerder vastgestelde beleid aan;
- Toevoegingen (aangeduid met de letter T) geven toevoegingen van de vastgestelde koers aan, mede gebaseerd op wat in de uitwerking van de Strategische Visie Barneveld 2030 al was opgepakt.

- ⊙ realiseren we meer variatie en flexibiliteit in woningen en voorzieningen in wijken en dorpen;
- ⊙ werken wij aan zowel een optimale externe bereikbaarheid van de gemeente als geheel als van de individuele woon- en werklocaties in het bijzonder;
- ⊙ ontwikkelen wij een samenhangend en geïntegreerd digitaal platform voor het verzamelen en delen van informatie en diensten.

Voorstel wijzigingen/(verduidelijkende) toevoegingen

- ⊙ faciliteren wij de groei op basis van het gekozen scenario met daarbij passende werkgelegenheid en met behoud van leefbaarheid en eigen identiteit van de kernen (w);
- ⊙ bewerkstelligen we een zodanige spreiding van onze woningbouwplannen en maatschappelijke voorzieningen, dat een betere continuïteit in woningbouwprojecten in de verschillende kernen komt, dat

eventuele restcapaciteit van bestaande infrastructuur goed wordt benut met inachtneming van doorstroming en verkeersveiligheid en dat dit bijdraagt aan instandhouding van een aantal basisvoorzieningen (t);

- ⊙ Hebben we aandacht voor de veranderingen in bestaande buurten en ondersteunen we initiatieven om deze buurten leefbaar en toekomstbestendig te maken. (t)

D. en G. Als het gaat om onze economische kracht...

Gelet op onze positie in regionaal verband, onze centrale ligging in Nederland en de aanwezige bedrijvigheid met een sterke groeipotentie

- ⊙ profileren wij ons economisch met de agro-food en logistieke waardeketens;
- ⊙ hebben bijzondere aandacht voor groeisectoren zoals ICT;
- ⊙ werken wij aan een optimale externe bereikbaarheid van Barneveld in het algemeen als individuele woon- en werklocaties in het bijzonder;
- ⊙ benutten en faciliteren de kansen voor multimodaal transport van mensen en goederen;
- ⊙ ontwikkelen gevarieerde werklocaties met ruimte voor sectorale en thematische bundeling en voor slimme functiecombinaties;
- ⊙ versterken het toeristisch potentieel en een aantrekkelijk landschap;
- ⊙ bieden ruimte aan duurzame groei van de primaire agrarische sector – in combinatie met passende nieuwe functies.

Voorstel wijzigingen/toevoegingen

- ⊙ hebben we oog voor trends ten aanzien van meer thuiswerken, vergrijzing beroepsbevolking, robotisering, internetdiensten (t);
- ⊙ zal er sprake zijn van verschuiving in sectoren (bijvoorbeeld meer werkgelegenheid in de gezondheidssector), doorgroei van maakindustrie en meer werk voor hoogopgeleiden (t);
- ⊙ willen we ruimte geven voor de benodigde transitie in o.a. de agrarische sector (w);
- ⊙ faciliteren en stimuleren we duurzame ontwikkeling van de primaire agrarische sector – in combinatie met passende nieuwe functies (w).

E. en G. Als het gaat om onze duurzame samenleving...

In een samenleving die steeds duurzamer wordt

- ⊙ worden wij een energieneutrale en klimaatbestendige gemeente;
- ⊙ laten wij circulaire economie en bio-based kringlopen leidende principes zijn bij nieuwe ontwikkelingen;
- ⊙ zetten wij sterk in op schone mobiliteit.

Voorstel wijzigingen/toevoegingen

- ⊙ stellen wij het gezondheidsdenken centraal, door meer aandacht voor groen en water, langzaam verkeer routes (met schaduwplekken); (w)
- ⊙ stimuleren en faciliteren wij de landbouwontwikkeling naar meer gesloten kringlopen, eiwittransitie en toepassing van klimaatmaatregelen zoals vastlegging CO₂ in gewassen en vasthouden van water in de bodem; (w);
- ⊙ maken en houden we de openbare ruimte en gebouwen toegankelijk voor mensen met een beperking en bieden mogelijkheden voor kunst & cultuur en voor sport & spel. (t)
- ⊙ zoeken wij samenwerking met inwoners en ondernemers die duurzaamheid actief bevorderen in hun omgeving.

Stapelend ruimteclaims vergt integrale afweging en innovatief dubbelgebruik

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vat het mooi samen: “*De vraagstukken zijn groot en vaak met elkaar verweven. Denk aan het bouwen van een miljoen nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Ze vragen meer ruimte dan zomaar beschikbaar is in ons land.*”

De gemeente Barneveld is wat dat betreft Nederland in het klein. We hebben ambities en die vragen veel van onze leefomgeving.

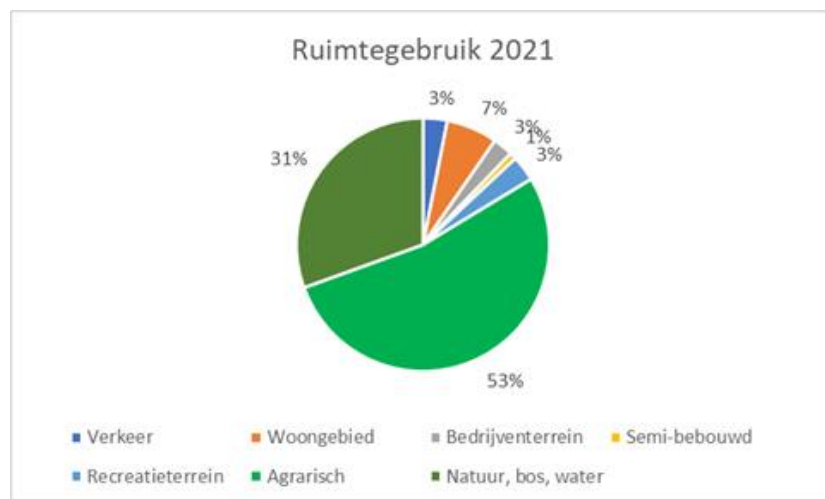
Ook in onze gemeente moet dit scala aan belangen en claims een plek vinden. De NOVI zegt daarover terecht: *Niet alles kan en niet alles kan*

overal. Dat kan soms knellen. (...) Schaarste betekent dat we moeten kiezen.

De NOVI geeft hiervoor alvast drie afwegingsprincipes, waarvan wij voorstellen die over te nemen:

- 1) *Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies*
- 2) *Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal*
- 3) *Afwentelen wordt voorkomen.*

Het grondgebied van Barneveld (ruim 17.600 hectare) wordt thans voor ruim 53% agrarisch gebruikt, gevolgd door ruim 31% natuur, bos en water. Woongebieden en bedrijventerreinen beslaan circa 10% van ons grondgebied.

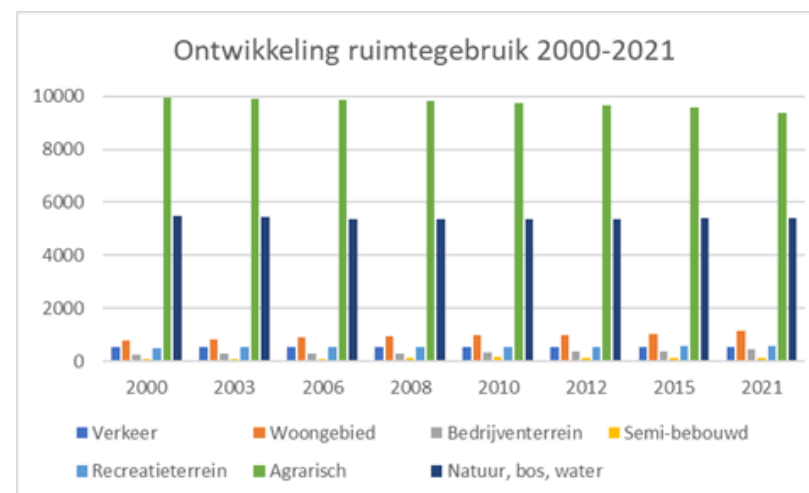
Bron: CBS

In de periode 2000-2021 is het ruimtebeslag van bebouwing in de gemeente Barneveld met 545 hectare toegenomen (64% wonen en 36% bedrijven). De gemiddelde groei was in de periode 2015-2021 groter dan het gemiddelde over 2010-2015.

Als de groei op vergelijkbare wijze doorzet vergt dat in de periode 2021-2040 nog globaal **450 hectare** voor **woningbouw en bedrijven, op basis**

van het scenario Groei voortzetten. Wanneer we kiezen voor het scenario **Groei afremmen** gaat het om zo'n **255 hectare**. Bij scenario **Groei aanjagen**, zal het om ruim **655 hectare** gaan. Dat is nog zonder nieuwe infrastructuur, zonder sportvelden en andere recreatie (samen 60 hectare in de periode 2000-2015), zonder natuurontwikkeling en zonder ruimte voor duurzame energieopwekking.

En die ruimteclaims zullen zich ook nadrukkelijk manifesteren. Groei van Barneveld kan leiden tot de behoefte aan nieuwe **infrastructuur** en aanpassingen van de bestaande infrastructuur. Een ruimtevrager die ook versnipperend effect heeft. Groei leidt ook tot een ruimteclaim voor **recreatie en ontspanning**. Naast de trendmatige behoefte aan sportvelden, is er immers een groeiende behoefte aan ontspanning en (dag)recreatieve mogelijkheden (routestructuren en activiteiten), terwijl er tegelijk wordt gewerkt aan recreatiezonering op de Veluwe, waardoor op delen van de Veluwe minder ruimte is voor vrije toegang. Dit vraagt o.a. om meer groen in het agrarisch gebied. Ook vanuit het thema **energie en klimaat** is er een ruimtevraag. Naast zonnepanelen op daken wordt immers ook een maatschappelijke discussie gevoerd over zonnevelden en windturbines.

Bron: CBS

Daarbij heeft de gemeente Barneveld via een inschrijvingssysteem inmiddels enkele tientallen hectares zonnevelden vergund of bijna vergund. Vanuit de klimaatopgave wordt nagedacht over grootschaliger retentiemogelijkheden in het buitengebied en zijn er landelijke en provinciale afspraken over het realiseren van klimaatbossen. Er is dus een grote druk op de ruimte.

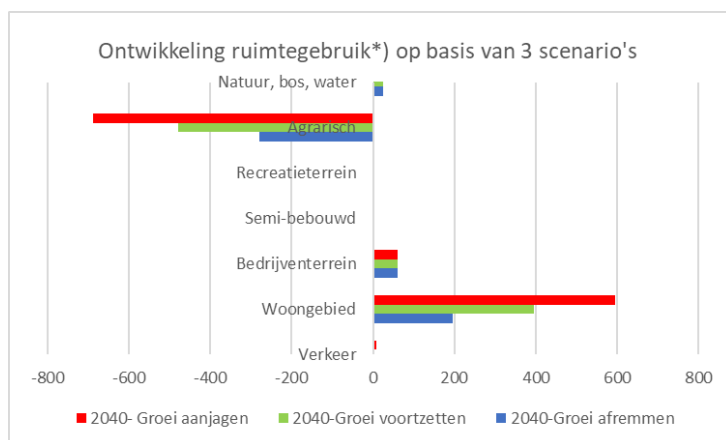
Het zijn ruimteclaims die zich manifesteren op gronden die nu worden gebruikt voor de **voedselproductie**, agrarisch grond. En waar de indruk kan bestaan dat dit geen probleem is omdat er jaarlijks boeren stoppen, blijkt die indruk feitelijk onjuist. Vanuit Foodvalley hebben we namelijk door de Wageningen Universiteit een scenariostudie laten uitvoeren in 2020 naar de ruimtebehoefte van de **landbouw** in 2050. De hoofdconclusie van die studie is, dat als de Foodvalley-trend van afname van landbouwareaal (door verstedelijking, infrastructuur en nieuwe natuur) van de afgelopen 20 jaar doorzet, er in alle scenario's in 2050 te weinig areaal landbouwgrond is, zie de grafiek op de volgende pagina.

Het is belangrijk om te realiseren dat deze conclusie niet gebaseerd is op groei van de veehouderij, maar dat het een conclusie is *ondanks* de

afname van dieraantallen en van het aantal veehouderijen. Dat komt door de maatschappelijke en beleidsmatige wens dat de landbouw meer natuurinclusief moet worden (dat betekent extensiever, meer hectares per koe) en kringlopen zoveel mogelijk moet gaan sluiten op zo klein mogelijke schaal (dat betekent o.a. geen soja uit Zuid-Amerika, maar regionale teelt van nieuwe eiwitgewassen). Het komt ook door de trend m.b.t. dierenwelzijn en de door Europa voorgestane groei van de biologische sector, wat onder meer betekent dat meer ruimte nodig is voor vrije uitloop.

Let wel: deze conclusie van ruimtetekort geldt ook in het scenario waarin de inzet op natuurinclusief ondernemen en klimaat- en emissiedoelen, strikter is dan momenteel voorgenomen en waarin het aantal dieren 40 tot 50% minder is dan nu.

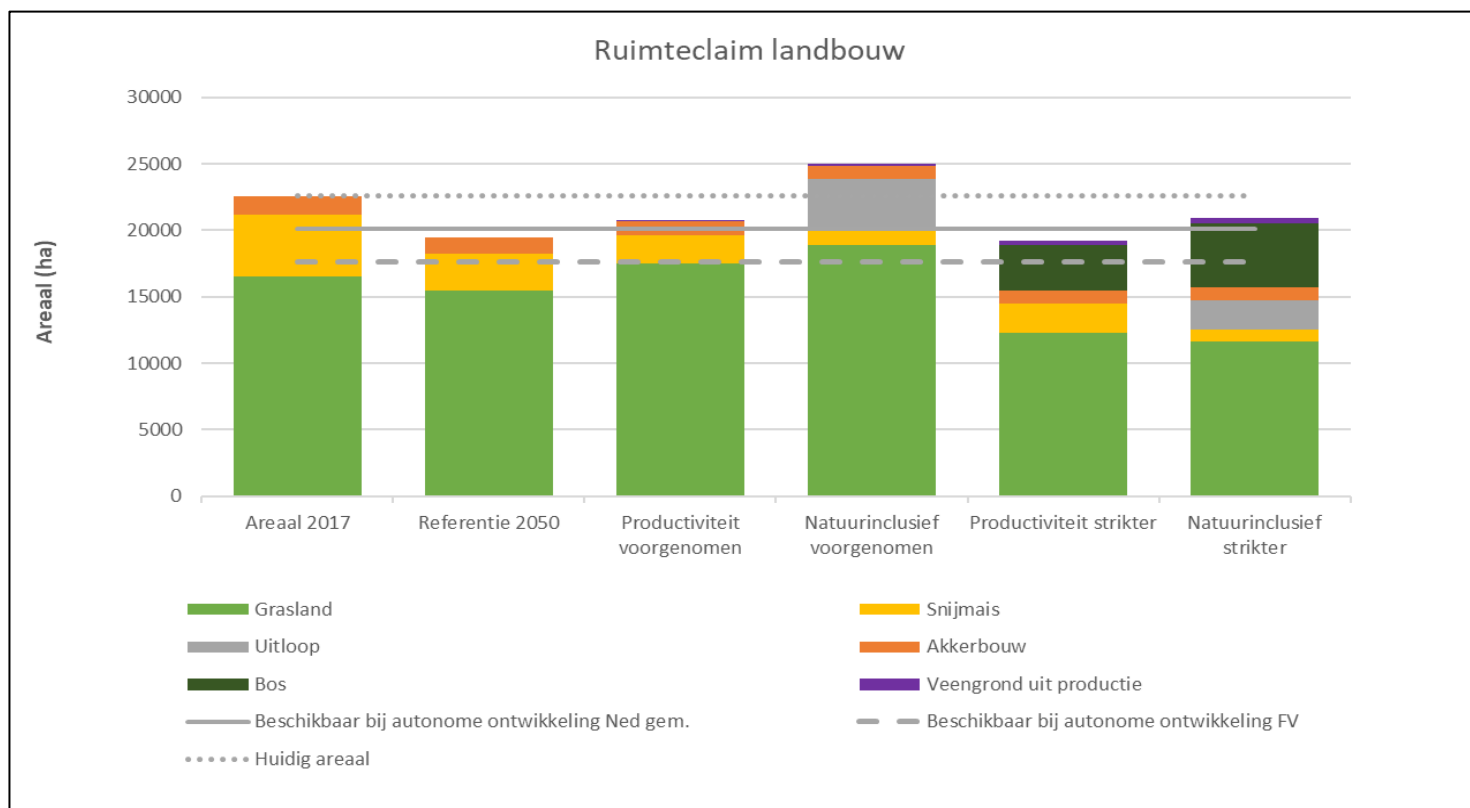
Kortom, **we staan voor de grote uitdaging om de schaarse ruimte zuinig te gebruiken** op basis van integrale afwegingen en kansen te bieden aan innovatief dubbelgebruik.

*) een globale duiding, omdat dit mede afhankelijk van diverse keuzes, zoals inbreiding vs uitbreiding en dichtheden)

*) exclusief ruimte voor energie en klimaat, waaronder de 30 á 40 hectare voor de zonnevelden die in aanleg of voorbereiding zijn

*) exclusief ruimtebeslag van aanvullende recreatiebehoefte, al dan niet met dubbelgebruik

Bron: Verkenning naar ruimtegebruik landbouw 2050 voor Regio Foodvalley; Regionale ruimtelijke uitwerking van WUR-scenariostudie Landbouw in Nederland in 2050. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3042

HOOFDSTUK 5 – ONTWIKKELSCENARIO'S

DRIE ONTWIKKELSCENARIO'S VOOR BARNEVELD

De gemeente Barneveld groeide de afgelopen jaren sterk. In 2010 telde Barneveld zo'n 52.500 inwoners, eind 2020 werd de grens van 60.000 inwoners gepasseerd, oftewel een groei van bijna 700 personen per jaar. In dezelfde periode nam de woningvoorraad met ca. 4.500 woningen toe tot ruim 23.000 woningen.

Ook ten aanzien van de *bedrijvigheid* is Barneveld gegroeid, het aantal arbeidsplaatsen is tussen 2010 en 2019 gegroeid met 4.500 banen (waarvoor er in 2019 34.500 arbeidsplaatsen waren), ook door de groei van het aantal bedrijven. Het aantal arbeidsplaatsen ligt daarmee structureel ruim 3.000 hoger dan de aanwezige beroepsbevolking in Barneveld.

Bezien we de onderwerpen met betrekking tot de 'Brede Welvaart', dan zien we dat onze gemeente op de aspecten, welzijn, materiële welvaart, veiligheid, gezondheid, wonen en samenleving, generiek gezien bovengemiddeld goed scoort. De schaal (en identiteit) van de negen kernen is zodanig, dat inwoners in allerlei maatschappelijke verbanden participeren, mensen elkaar kennen, zich (daardoor) veilig voelen, hetgeen bijdraagt aan het welbevinden en hun gezondheid. Dit mede dankzij de aanwezigheid van verschillende voorzieningen: denk aan dorpshuizen, sportvoorzieningen en culturele voorzieningen. De woningen en woonomgeving worden bovengemiddeld gewaardeerd, mede ook door de nabijheid van een aantrekkelijk buitengebied.

Ten aanzien van het thema 'milieu' ligt dit voor Barneveld (evenals voor andere delen van Nederland) wat anders, mede vanwege onderwerpen als luchtkwaliteit (stikstof) en afnemende biodiversiteit.

Het economisch, sociaal en menselijk kapitaal heeft daarmee richting de toekomst een goede uitgangspositie in onze gemeente (en regio). Het natuurlijk kapitaal vraagt (ook landelijk gezien) extra aandacht: denk aan grondstoffenvoorraden, kwaliteit van natuur en milieu en hernieuwbare vormen van energie.

De vraag is in welke mate we de groei van de afgelopen jaren ook de komende jaren willen en kunnen doorzetten en wat de effecten hiervan zijn voor de verschillende thema's die hiervoor beschreven zijn. De ontwikkeling van ons inwonertal en aantal huishoudens is daarvoor een belangrijk aspect.

Om deze effecten te verkennen, zijn drie scenario's uitgewerkt:

1. Ontwikkelscenario 1 – Groei Afremmen
2. Ontwikkelscenario 2 – Groei Voortzetten
3. Ontwikkelscenario 3 – Groei Aanjagen

Op de volgende pagina's worden deze per scenario nader toegelicht.

Bij ieder scenario wordt – aan de hand van de zeven rubrieken (Wonen, Werken, Recreëren, Mobiliteit, Welzijn en Voorzieningen, Landelijk Gebied en Klimaat en Energie) - aangegeven wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn. We benoemen dat soms (omdat informatie hierover voorhanden is) als een gegeven, soms als een vraag die nader uitgezocht zou moeten worden.

1

ONTWIKKELSCENARIO 1 'GROEI AFREMMEN'

Belangrijkste kenmerken

- ⊙ We volgen de ontwikkeling op basis van de Primos prognoses³, dit in lijn met de ambitie in de Strategische Visie 2030.
- ⊙ We dragen daarmee onvoldoende bij aan de lokale als ook de (boven)regionale woningbehoefte.

In het basisscenario zal Barneveld gestaag doorgroeien richting 62.600 inwoners in 2025 en zo'n 65.000 inwoners in 2030 en bijna 70.000 inwoners in 2040.

Het aantal huishoudens groeit in deze periode van 22.600 naar ruim 26.100 huishoudens in 2040. Een toename van 3.550 huishoudens in 19 jaar, ofwel gemiddeld 187 huishoudens per jaar. Dit scenario is in de Strategische Visie 2030 als demografische ontwikkeling opgenomen.

Vanaf 2040 zal zowel landelijk alsook in Barneveld de groei van het inwonertal sterk afvlakken, mede als gevolg van het verdwijnen (overlijden) van de zogenaamde 'babyboom generatie' en de relatief grote gezinnen die in de jaren '50 en '60 in Nederland werden gevormd. De verwachting is dat Barneveld in 2040-2050 slechts met 2.000 inwoners zal groeien; in aantal huishoudens gaat het om circa 1.000 in een periode van 10 jaar (100 per jaar).

Op basis hiervan zou de woningvoorraad met bijna 3.900 woningen moeten uitbreiden: gemiddeld iets meer dan 200 per jaar. Uitgaande van deze huishoudensprognoses is tot 2030 een toevoeging van 275-325 woningen per jaar wenselijk en in het tijdvak daarna tot 2040 met 150 tot 200 woningen per jaar. Overall gaat het om een woningproductie van gemiddeld 200 woningen per jaar. Uit de Woonvisie 2021-2025 blijkt dat gemeente Barneveld over een redelijk omvangrijke plancapaciteit beschikt.

	2021	2025	2030	2040
Aantal inwoners *)	60.000	62.600	65.600	69.350
Aantal huishoudens	22.600	23.750	24.800	26.150
Toename aantal huishoudens t.o.v. vorig tijdvak		1.150 288 per jr	1.050 210 per jr	1.350 135 per jr
Woningbouwprogramma t.o.v. vorig tijdvak		1.250 312 per jr	1.200 240 per jr	1.450 145 per jr

*) afgerond op 50-tallen

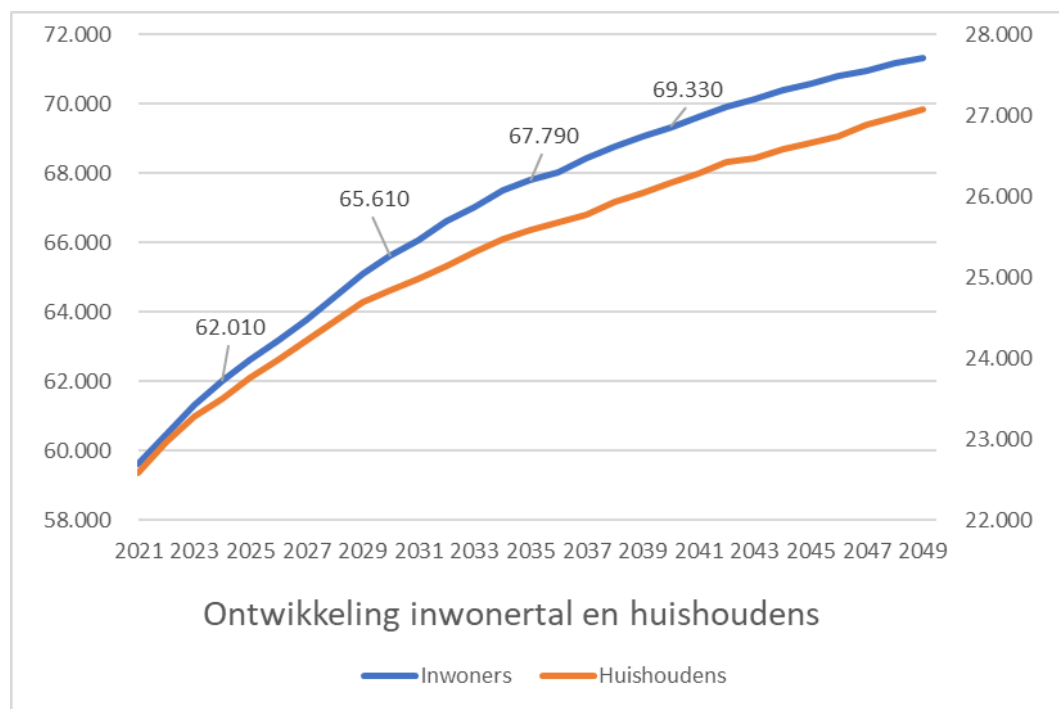
³ De Primos (2019) -trendprognose (gemaakt door ABF Research in opdracht van BZK) levert op verschillende schaalniveaus prognose-informatie over het aantal inwoners, het aantal huishoudens, de woningvoorraad en de woningbehoefte: op landelijk, regionaal en lokaal schaalniveau. Hoe abstracter het schaalniveau, hoe betrouwbaarder de prognoses. Er wordt rekening gehouden met de autonome

bevolkingsgroei (en de afzonderlijke componenten als geboorte en sterfte) maar ook met binnenlandse en buitenlandse migratiestromen (vestiging en vertrek, kort en lange afstand migratie). De prognoses worden met enige regelmaat geactualiseerd.

Alleen al op de grotere bekende (uitleg)locaties die in de structuurvisie zijn voorzien, is nu al sprake van een bekende plancapaciteit van meer dan 4.000 woningen.

Samen met alle overige reeds bekende plannen (particulier en van de gemeente) gaat deze plancapaciteit richting **6.000 woningen**. Dit getal is bovendien geen statisch gegeven. Via vooronderzoek komen er vrijwel

wekelijks nieuwe initiatieven bij de gemeente binnen. Soms voor de bouw van 1 of 2 woningen, maar soms ook een plan voor meer dan 20 woningen. Dus richting 2025/2030/2040 zal deze capaciteit eerder toe- dan afnemen. Daarnaast zien we dat de verdeling van de plannen over de verschillende kernen nu nog niet in evenwicht is met de gewenste groei van sommige kernen. Dit heeft eigenlijk herverdeling van plancapaciteit.

*Figuur 1. Ontwikkeling aantal inwoners en huishoudens Barneveld volgens Primos-prognose
Bron: Primos 2019*

Wat zouden de mogelijke gevolgen van dit scenario kunnen zijn?

1. Op het gebied van wonen...

- ⊙ wordt het woningbouwtempo afgeremd
- ⊙ hebben we te maken met een overcapaciteit aan geplande woningbouwprojecten
- ⊙ zal de verdeling van woningbouwplannen over de verschillende kernen een aandachtspunt zijn, want sommige kernen hebben op dit moment te weinig capaciteit geraamd
- ⊙ ontstaat mogelijk krapte op de lokale woningmarkt (met wellicht een vertrekoverschot)
- ⊙ is er vrijwel zeker geen marktruimte over voor woningbouwontwikkeling nabij (of: in relatie tot) de Oostelijke Rondweg
- ⊙ zullen we terughoudend moeten zijn met nieuwe initiatieven, ook van particulieren
- ⊙ vermindert de druk op kwetsbare gebieden of de noodzaak tot het aanleggen van extra voorzieningen
- ⊙ dragen we in mindere mate bij aan geconstateerde woningbouwopgaven in regio's Foodvalley en Amersfoort
- ⊙ genereren we minder inkomsten uit woningbouwontwikkelingen

2. Op het gebied van werken..

- ⊙ betekent dit dat naar verwachting, de geprogrammeerde uitbreidingen van bedrijventerrein Harselaar-Zuid fase 1b, Stroe en Voorthuizen voldoende zijn om op termijn in de vraag naar bedrijventerrein te voorzien.
- ⊙ zal de uitgifte van deze bedrijventerrein zich naar verwachting in een lager tempo voltrekken.
- ⊙ kan de Railterminal Barneveld/Foodvalley worden ontwikkeld als voorziening voor het bestaande (regionale) bedrijfsleven, maar er wordt geen extra ruimte geboden voor de ontwikkeling van aanverwante bedrijvigheid.
- ⊙ worden uitbreidingen in principe alleen benut om te voorzien in de lokale uitbreidings- en vervangingsvraag. Additionele vraag naar bedrijventerrein vanuit de regio of van buiten de regio zal naar verwachting niet of slechts zeer beperkt kunnen worden gefaciliteerd.
- ⊙ zal het niet kunnen faciliteren van de externe vraag naar bedrijventerrein naar verwachting negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling en innovatie van het reeds aanwezige Barneveldse bedrijfsleven.
- ⊙ kan het niet faciliteren van additionele behoefte aan bedrijventerrein negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het Foodvalley concept als *place to be* op het gebied van food en feed.
- ⊙ zal de ontwikkeling van de werkgelegenheid zich naar verwachting vooralsnog stabiel ontwikkelen parallel aan de uitbreiding van het bedrijventerrein. Op termijn zal de werkgelegenheid naar verwachting afvlakken of zich zelfs negatief ontwikkelen als gevolg van automatisering en robotisering.
- ⊙ zal het functieveranderingsbeleid, waarbij stoppende agrarische bedrijven onder voorwaarden kunnen omschakelen naar een niet-agrarisch bedrijf, naar alle waarschijnlijkheid worden afgeremd. Dit kan mogelijk leiden tot verloedering van het buitengebied en een toename van illegale activiteiten.
- ⊙ zal door de verbeterde bereikbaarheid in relatie tot de beperkte uitbreidingsruimte de marktwaarde voor bedrijventerrein in Barneveld toenemen. Maar dat heeft een negatief effect op de economische ontwikkeling van het bedrijfsleven.
- ⊙ komt het aantal vierkante meters detailhandel naar verwachting verder onder druk te staan als gevolg van een verschuiving in koopgedrag naar internet aankopen. Concentratie van winkelgebieden zal naar verwachting versneld nodig zijn om leegstand te voorkomen.

3. *Op het gebied van recreëren..*

- ⊙ ligt uitbreiding van grotere voorzieningen minder voor de hand.
- ⊙ zal naar verwachting de behoefte aan nieuwe uitlopmogelijkheden beperkt zijn

4. *Op het gebied van mobiliteit..*

- ⊙ volstaat vermoedelijk de bestaande infrastructuur en knooppuntontwikkeling – met een optimale benutting –voor de bereikbaarheid van Barneveld
- ⊙ ontstaat de vraag wat dit betekent voor nut en noodzaak van nieuwe infrastructuur?
- ⊙ wordt een intercitystop Barneveld-Noord lastiger (vanwege een beperkter aantal in- en uitstappers) evenals een kwartierdienst Valleilijn naar Ede;
- ⊙ kan de financiering van gewenste mobiliteitsontwikkeling (optimaliseren fietsverbindingen) onder druk komen te staan.

5. *Op het gebied van welzijn en voorzieningen..*

- ⊙ is de verwachting dat deze meegroeien met het inwonertal en aansluiten op de bevolkingssamenstelling
- ⊙ kunnen sommige kernen bepaalde voorzieningen mogelijk zien verdwijnen, als gevolg van te weinig draagvlak of te weinig zicht op groei van dat draagvlak.

6. *Op het gebied van het landelijk gebied..*

- ⊙ wordt de schaarste aan landbouwgrond waarschijnlijk niet (veel) groter dan nu het geval is
- ⊙ is de ruimtebehoefte voor natuur en landschap, duurzaamheid en klimaatadaptatie met slim dubbelgebruik mogelijk inpasbaar.

7. *Op het gebied van energie en klimaat..*

- ⊙ wordt de ruimteclaim voor duurzame energieopwekking en klimaatadaptatie niet groter dan die nu is
- ⊙ is er een lagere groei van het energieverbruik als gevolg van de (geringere) toename van bedrijven en inwoners

Het hiervoor beschreven basisscenario gaat uit van de Primos 2019-prognose.

Op basis van actuele inzichten wordt verwacht dat deze prognose te conservatief is, gezien de groei van Barneveld in de afgelopen jaren alsook de plannen voor de eerstkomende jaren.

Daarom worden, naast deze basisprognose, twee andere ontwikkelscenario's beschreven, met een hoger groeitempo, waarvan ook het effect wordt toegelicht. Deze volgen hieronder als scenario 2 en 3.

2

ONTWIKKELSCENARIO 2 'GROEI VOORTZETTEN'

Belangrijkste kenmerken

- ⊙ Het huidige voorgenomen woningbouwtempo tot 2025 wordt gevold door een iets gematigder tempo tot 2040;
- ⊙ We bouwen niet alleen voor eigen behoefte, maar ook voor de bijdrage in de (boven)regionale behoefte
- ⊙ We dragen hiermee voldoende bij aan de in Regio Foodvalley en Regio Amersfoort geconstateerde behoefte tot 2040 (< 6.000 woningen).

Het **Ontwikkelscenario 'Groeï Voortzetten'**, is gebaseerd op de actuele veronderstelde demografische ontwikkeling voor Barneveld.

Deze gaat uit van een sterkere groei tot 2025, in lijn met het bouwtempo van de afgelopen vier jaren (toename van 2.000 woningen in vier jaar), gevolgd door een iets gematigder tempo tot 2040.

Door een sterkere groei tot 2025 wordt bijgedragen om (boven)lokale woningtekorten weg te werken, aangezien demografisch in dit tijdvak de vraag groter is dan bijvoorbeeld in de periode 2030-2040.

In dit scenario worden er tot 2040 zo'n **7.900** nieuwbouwwoningen toegevoegd (gemiddeld 415 per jaar).

	2021	2025	2030	2040
Aantal inwoners *)	60.000	65.100	70.200	80.000
Aantal huishoudens	22.600	24.700	26.600	30.200
Toename aantal huishoudens t.o.v. vorig tijdvak		2.100 (525 p. jr)	1.900 (380 p. jr)	3.600 (360 p. jr)
Woningbouwprogramma t.o.v. vorig tijdvak		2.000 500 won. per jr	2.025 405 per jr	3.875 390 per jr

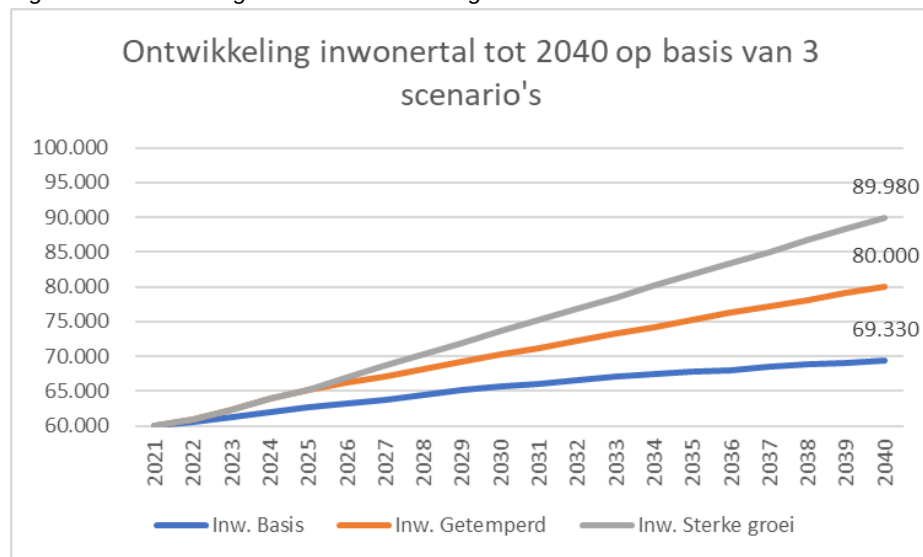
*) afgerond op 50-tallen

Toelichting

- ⊙ Als we een tempo van gemiddeld 500 woningen per jaar tot 2025 inzetten, gevolgd door een bouwtempo van gemiddeld 400-425 woningen in het tijdvak 2025-2030 en vervolgens bijna 390 woningen per jaar in het tijdvak 2030-2040 realiseren, kent het aantal inwoners en huishoudens een ander verloop ten opzichte van het scenario 'Groeï afremmen'.
- ⊙ Op basis van deze groei zal het inwonertal in 2025 reeds de 65.000 gepasseerd zijn en zullen we in 2030 reeds het aantal van 70.000 inwoners voorbij zijn om zo richting 2040 tot een gemeente met 80.000 inwoners te groeien.

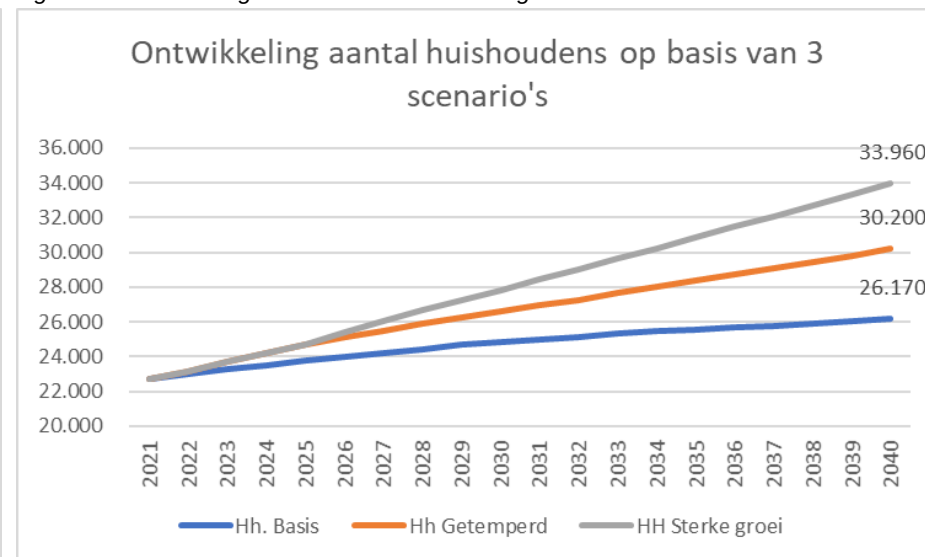
- ⊙ Het aantal huishoudens zou op basis van scenario 'Groeï voortzetten' in het tijdvak 2021-2025 toenemen met circa 2.100 huishoudens en in de totale periode 2021-2040 met iets meer dan 7.500 huishoudens, ofwel gemiddeld bijna 400 huishoudens per jaar. Hiervoor wordt een bouwprogramma van bijna 7.900 woningen wenselijk geacht (ook t.b.v. frictieleegstand): gemiddeld 415 woningen per jaar.

Figuur 2. Ontwikkeling aantal **inwoners** volgens 3 scenario's

Bron: Primos en gemeente Barneveld

Figuur 3. Ontwikkeling aantal **huishoudens** volgens 3 scenario's

Bron: Primos en gemeente Barneveld

Wat zouden de mogelijke gevolgen van dit scenario kunnen zijn?

1. Op het gebied van wonen...

- ⊙ zal de bestaande bekende plancapaciteit kwantitatief tot 2040 onvoldoende zijn; er zal nog aanvullende plancapaciteit voor zo'n 2.000 woningen moeten bijkomen.
- ⊙ dragen we (ruim) voldoende bij om regionale woningtekorten in Foodvalley en Amersfoort tot 2040 terug te dringen;
- ⊙ is een heroriëntatie op de verdeling over de kernen te overwegen
- ⊙ zullen we moeten nadenken over en keuzes maken met betrekking tot de locaties van deze 2.000 woningen: een concentratie nabij (gewenste) OV-haltes?, een stevige inzet op inbreidingslocaties (waaronder mogelijk uitplaatsing van bedrijven uit centra), meer (middel)hoogbouw? Spreiding over alle kernen? Of in plaats van die keuzes toch concentratie in een of enkele grotere nieuwbouwlocatie (zoals Barneveld-Oost of Voorthuizen-West)?
- ⊙ kunnen we enigszins bijsturen in de demografische ontwikkeling van onze gemeente (bijvoorbeeld door aantrekken van gezinnen)

- ⊙ zal er afhankelijk van de keuze voor omvang van door de gemeenten in te zetten aanvullende woningbouwlocaties mogelijk minder ruimte voor nieuwe particuliere initiatieven (waaronder transformatie, functieverandering) zijn.

2. Op het gebied van werken..

- ⊙ betekent dit naar verwachting dat naast de geprogrammeerde uitbreidingen van bedrijventerrein Harselaar-Zuid fase 1b, Stroe en Voorthuizen er meer behoefte zal zijn aan extra bedrijventerrein. In ieder geval zal een deel van Harselaar-Zuid fase 2 in ontwikkeling moeten worden gebracht om te kunnen voorzien in de vraag naar bedrijventerrein.
- ⊙ voltrekt de uitgifte van bedrijventerreinen zich in het geplande tempo.
- ⊙ kan de Railterminal Barneveld/Foodvalley worden ontwikkeld als voorziening voor het bestaande (regionale) bedrijfsleven en kan daarbij enige ruimte geboden worden voor de vestiging van extra aanverwante vormen van bedrijvigheid.
- ⊙ worden de geprogrammeerde uitbreidingen benut om te kunnen voorzien in de lokale uitbreidings- en vervangingsvraag. Ook kan worden voorzien in een additionele vraag van bedrijventerrein vanuit de regio.
- ⊙ komt er door het faciliteren van deze additionele vraag “vers bloed” in de Barneveldse economie, hetgeen naar verwachting positieve gevolgen zal hebben op innovatie van de lokale economie.
- ⊙ is er fysieke ruimte voor de ontwikkeling van het Foodvalley concept, hetgeen positieve gevolgen kan hebben voor het lokale bedrijfsleven.
- ⊙ zal de ontwikkeling van de werkgelegenheid zich naar verwachting stabiel ontwikkelen waarbij deze langer zal aanhouden dan in het eerste scenario door het faciliteren van de externe vraag en de aanwezige ruimte voor de ontwikkeling van het FV-concept.
- ⊙ zal de afvlakking van de Barneveldse economie pas later plaatsvinden doordat de economie langer groeit.
- ⊙ zijn er ook Gevaren/Uitdagingen: door de economische groei zullen er aanvullende maatregelen nodig zijn om te kunnen voorzien in passend en goed geschoold personeel. Initiatieven als BTO en Barneveld Tomorrow zullen moeten worden verbreed en verder geïntensiveerd.
- ⊙ zal het aantal vierkante meters detailhandel naar verwachting onder druk (blijven) staan als gevolg van een verschuiving in koopgedrag naar internet aankopen. Concentratie van winkelgebieden zal naar verwachting nodig blijven om leegstand te voorkomen.

3. Op het gebied van recreëren..

- ⊙ is er een grotere opgave aan (dag)recreatieve voorzieningen, waaronder uitloopgebieden en routestructuren, met bijbehorende ontwikkeling van aantrekkelijk landschap.

4. Op het gebied van mobiliteit..

- ⊙ is de vraag of we beschikken over voldoende bereikbaarheid bij optimale benutting bestaande infra en knooppunt-ontwikkeling
- ⊙ is mogelijk ergens opwaardering nodig, waaronder wellicht een spooronderdoorgang ten behoeve van capaciteit/doorstroming (Nijkerkerweg)?
- ⊙ ligt de vraag nog voor of een intercitystop Barneveld-Noord rendabel kan zijn (vanwege het aantal in- en uitstappers). En een kwartierdienst Valleilijn naar Ede?
- ⊙ zal duidelijk moeten worden of dit scenario in de brede afweging van doelen voldoende onderbouwing en financiële grondslag geeft voor nut en noodzaak van een Oostelijke Rondweg en een mogelijke westelijke randweg.

5. *Op het gebied van welzijn en voorzieningen..*

- ⊙ lijkt er voldoende (financieel) draagvlak voor het behoud en eventuele meegroei met het inwonertal en in aansluiting op de bevolkingssamenstelling.
- ⊙ Is mogelijk een uitbreiding van sportvelden/-hallen nodig

6. *Op het gebied van het landelijk gebied..*

- ⊙ is sprake van aanvullende ruimteclaims in het buitengebied, die tot extra druk op schaarse grond leidt, mede afhankelijk van de mate waarin voor in- of uitbreiding wordt gekozen
- ⊙ vergen de diverse ruimteclaims waarschijnlijk voorwaarden voor innovatief dubbelgebruik m.b.t. recreatie, energie en klimaat.

7. *Op het gebied van energie en klimaat..*

- ⊙ is er minder ruimte voor ontwikkeling duurzame energie op land
- ⊙ zal er groei van het energiegebruik zijn als gevolg van de toename van bedrijven en inwoners
- ⊙ zijn er grotere inspanningen nodig om te komen tot energieneutraliteit
- ⊙ is er meer ondernemerskracht die zich kan inzetten voor innovatie ten behoeve van circulaire economie
- ⊙ kan de ontwikkeling van Harselaar Zuid conflicteren met de komst van windturbines.

3

ONTWIKKELSCENARIO 3 'GROEI AANJAGEN'

Belangrijkste kenmerken

- ⊙ Het huidige bouwtempo (500 per jaar) wordt vanaf 2025 tot 2040 opgehoogd met gemiddeld ruim **650** nieuwe woningen per jaar;
- ⊙ We bouwen niet alleen voor eigen behoefte, maar nadrukkelijk ook voor (boven)regionale behoefte, waarmee we ruim (veel meer dan tot nu toe gevraagd) bijdragen aan de in ontwikkeling zijnde regionale verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Regio Amersfoort alsook ten behoeve van extra overloop uit de rest van Nederland

In het derde scenario, **Ontwikkelscenario 'Groei Aanjagen'**, wordt het huidige groeitempo tot 2025 gehandhaafd, daarna significant verhoogd en tot 2040 gecontinueerd.

Hierdoor bouwen we als gemeente niet alleen voor de eigen behoefte maar nadrukkelijk ook voor een (boven)regionale vraag.

In dit scenario worden er tot 2040 zo'n **11.900** nieuwbouwwoningen toegevoegd (gemiddeld 625 per jaar).

	2021	2025	2030	2040
Aantal inwoners *)	60.000	65.100	73.550	90.000
Aantal huishoudens	22.600	24.700	27.850	33.950
Toename aantal huishoudens t.o.v. vorig tijdvak		2.100 (525 p. jr)	3.150 (630 p. jr)	6.100 (610 p. jr)
Woningbouwprogramma t.o.v. vorig tijdvak		2.000 500 won. per jr	3.350 670 won. per jr	6.500 650 won. per jr.

*) afgerond op 50-tallen

Toelichting

- ⊙ Wanneer we het bouwtempo vanaf 2025 continueren met gemiddeld ruim 650 woningtoevoegingen per jaar dan zal het aantal inwoners en huishoudens vanaf 2025 harder groeien en telt Barneveld in 2030 reeds ruim 73.550 inwoners en bijna 28.000 huishoudens en in 2040 zal de gemeente ruimschoots de grens van 90.000 inwoners bereiken en bijna 34.000 huishoudens tellen;
- ⊙ In ontwikkelscenario 'Groei aanjagen' gaat het als gevolg van een groter woningbouwprogramma (circa 11.900 woningen, ofwel gemiddeld 625 woningen per jaar) om een uitbreiding met zo'n 11.200 huishoudens.
Dat zijn ongeveer 4.000 woningen meer dan in scenario 2 'Groe Voortzetten' en ruim 8.000 woningen meer dan het scenario 'Groe afremmen'.

Wat zouden de mogelijke gevolgen van dit scenario kunnen zijn?

1. Op het gebied van wonen..

- ⊙ dragen we bovenmatig bij aan de lokale en regionale woningbehoefte;
- ⊙ hebben we een behoorlijke aanvullende plancapaciteit ten opzichte van de nu aanwezige plancapaciteit nodig voor ongeveer 6.000 woningen (dat vraagt om keuzes over verdeling over de 9 kernen en inbreiding/uitbreiding);
- ⊙ zullen we aandacht moeten hebben voor 'overaanbod' en behoud van vastgoedwaarden;
- ⊙ zullen we extra attent moeten zijn op de mogelijkheden van inbreiding/functieverandering en stapeling;
- ⊙ zullen we wellicht weer actieve grondpolitiek moeten bedrijven ten behoeve van uitbreidingswijken;
- ⊙ versterken we met extra woningbouw de vitaliteit van kernen, maar is ook de vraag aan de orde wat dit betekent voor behoud en versterking van de identiteit;
- ⊙ zijn, naast inbreiding en verdeling over kernen, ook grotere woningbouwontwikkelingen, zoals een oostelijke uitbreiding van Barneveld en Voorthuizen-West nodig;
- ⊙ vragen trends om een keuze om wellicht sterker in te zetten op de ontwikkeling bij OV-knooppunten;
- ⊙ zullen we aandacht moeten hebben voor locaties woningbouw versus (economisch belang) landbouw, natuur, recreatie en duurzaamheid en klimaatadaptatie;
- ⊙ zal er aandacht moeten zijn voor de benodigde capaciteit in de ambtelijke organisatie.

2. Op het gebied van werken..

- ⊙ betekent dit naar verwachting dat naast de geprogrammeerde uitbreidingen van bedrijventerrein Harselaar-Zuid fase 1b, Stroe en Voorthuizen er behoefte zal zijn aan extra bedrijventerrein. In ieder geval zal een deel van Harselaar-Zuid fase 2 in ontwikkeling moeten worden gebracht om te kunnen voorzien in de vraag naar bedrijventerrein. Afhankelijk van het groeitempo zullen er aanvullende terreinen moeten worden ontwikkeld om te kunnen voorzien in de vraag naar bedrijventerrein.
- ⊙ voltrekt de uitgifte van bedrijventerreinen zich in een hoger tempo.
- ⊙ kan de Railterminal Barneveld/Foodvalley worden ontwikkeld als voorziening voor het bestaande (boven) regionale bedrijfsleven en kan daarbij ruimte worden geboden voor de vestiging van extra aanverwante vormen van bedrijvigheid.
- ⊙ worden de geprogrammeerde uitbreidingen benut om te kunnen voorzien in de lokale uitbreidings- en vervangingsvraag. Ook zal moeten worden voorzien in een additionele vraag van bedrijventerrein vanuit de regio.
- ⊙ komt er door het faciliteren van deze additionele vraag naar verwachting "vers bloed" in de Barneveldse economie, hetgeen positieve gevolgen kan hebben op innovatie van de lokale economie.
- ⊙ is er fysieke ruimte voor de ontwikkeling van het Foodvalley concept, hetgeen positieve gevolgen kan hebben voor het lokale bedrijfsleven.
- ⊙ ontstaan er mogelijkheden voor Barneveld om beter zich te profileren binnen het Foodvalley-concept op het gebied van agrofood en feed en logistiek.
- ⊙ zal de ontwikkeling van de werkgelegenheid zich naar verwachting nóg positiever ontwikkelen waarbij deze langer zal aanhouden dan in het tweede scenario door het faciliteren van de externe vraag en de aanwezige ruimte voor de ontwikkeling van het FV-concept.
- ⊙ zal de afvlakking van de Barneveldse economie pas later plaatsvinden omdat de economie langer groeit.

- ⊙ zal het aantal vierkante meters detailhandel ook bij dit scenario naar verwachting onder druk komen te staan als gevolg van een verschuiving in koopgedrag naar internet aankopen. Concentratie van winkelgebieden zal minder noodzakelijk zijn als gevolg van de toenemende groei van de bevolking.

3. *Op het gebied van recreëren..*

- ⊙ zullen flinke uitbreidingen van (dag)recreatieve voorzieningen wenselijk zijn.
- ⊙ Ligt er een forse opgave voor uitloopgebieden en routestructuren, met bijbehorende ontwikkeling van aantrekkelijk landschap.

4. *Op het gebied van mobiliteit..*

- ⊙ ligt het niet voor de hand dat de bereikbaarheid nog voldoende wordt gegarandeerd door het optimaler benutten van bestaande infra en knooppuntontwikkeling
- ⊙ is zeer waarschijnlijk opwaardering bestaande infra nodig, waaronder mogelijk een spooronderdoorgang ten behoeve van capaciteit/doorstroming?
- ⊙ is er afhankelijk van locatiekeuzes mogelijk een steviger kans voor intercitystop Barneveld-Noord en kwartiersdienst Valleilijn naar Ede
- ⊙ lijkt dit scenario vanuit mobiliteitsnoodzaak en andere doelen onderbouwing te kunnen geven (ook financieel) voor (een) rondweg(en), mede afhankelijk van locatiekeuzes.

5. *Op het gebied van welzijn en voorzieningen..*

- ⊙ zal er voldoende (financieel) draagvlak zijn voor het behoud en meegroeien met het inwonertal en in aansluiting op de bevolkingssamenstelling
- ⊙ zijn er kansen voor aanvullende voorzieningen (in de kernen)
- ⊙ ligt voor de hand dat uitbreiding van sportvelden/-hallen nodig is

6. *Op het gebied van het landelijk gebied*

- ⊙ zijn er forse aanvullende ruimteclaims in het buitengebied, die naar verwachting tot grote extra druk op schaarse grond leidt, mede omdat deze groei ook uitbreidingslocaties zal vergen. Dit vergt waarschijnlijk een grondige uitwerking van een afweging van ruimteclaims tussen verstedelijking en recreatie en het economisch en landschappelijk belang van landbouw.
- ⊙ lijkt het noodzakelijk dat stevig wordt ingezet op (voorwaarden voor) innovatief dubbelgebruik m.b.t. recreatie, energie en klimaat.
- ⊙ ontstaan er wellicht wel mogelijkheden om via verevening (uit de exploitaties) ruimtelijke opgaven mede te financieren (natuur & landschap, water, CO2-opslag, routestructuren)

7. *Op het gebied van energie en klimaat..*

- ⊙ zal er nog minder ruimte voor ontwikkeling duurzame energie op land resteren
- ⊙ is er een sterke groei van het energiegebruik als gevolg van de toename van bedrijven en inwoners
- ⊙ zijn er bijna dubbele inspanningen nodig om te komen tot energieneutraliteit ten opzichte van scenario 1
- ⊙ is er meer ondernemerskracht die zich kan inzetten voor innovatie ten behoeve van circulaire economie
- ⊙ kan de ontwikkeling Harselaar Zuid conflicteren met komst windturbines.

HOOFDSTUK 6 – KOERSBEPALING MET EFFECTBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk worden de hiervoor beschreven 3 ontwikkelscenario's beschreven aan de hand van 9 onderwerpen:

1. De mate van het faciliteren van groei van het inwonertal en benodigde aantal woningen tot 2040
2. Het benutten/optimaliseren van bestaande infrastructuur en eventuele extra benodigde infrastructuur
3. Stimuleren gebruik openbaar vervoer
4. Verbetering en uitbreiding van langzaam verkeer netwerk ten behoeve van gezondere levensstijl, meer vrije tijdsbesteding en veranderende mobiliteitsvraag
5. Werken aan vitale en toekomstbestendige kernen.
6. Behoud en versterken van centrumgebieden Voorthuizen en Barneveld.
7. Behouden van groene buffers tussen de kernen, ter versterking van de identiteit van de kernen.
8. De transitie naar duurzame Landbouw met een sterke agrisector en Klimaatdoelen realiseren.
9. Afronding bedrijventerreinen Harselaar , Nijkerkerweg-West en kleinschalige ontwikkelingen Stroe en Kootwijkerbroek.

Deze onderwerpen hebben per scenario op onderdelen een andere uitwerking en grijpen soms op elkaar in. Het is daarmee risicovol om volgens een cafetariamodel willekeurig uit onderdelen van de verschillende scenario's te kiezen.

	Ontwikkelscenario 1: Groei afremmen	Ontwikkelscenario 2: Groei voortzetten	Ontwikkelscenario 3: Groei aanjagen
Groei inwonertal en woningen	1. We faciliteren de groei in gemeente Barneveld voor eigen behoefte. We kiezen voor een groeitempo dat resulteert in ruim 69.300 inwoners in 2040. Hiervoor realiseren we tot 2040 gemiddeld 200 woningen per jaar (totaal circa 3.900 woningen). Hiermee: ☉ groeien we door naar een inwonertal richting 70.000 inwoners in 2040 (circa 62.600 in 2025 en circa 65.600 inwoners in 2030); ☉ komen we deels tegemoet aan de lokale behoefte maar niet aan de regionale behoefte	1. We faciliteren de groei in gemeente Barneveld. We kiezen voor een groeitempo dat resulteert in 80.000 inwoners in 2040. Hiervoor realiseren we: 500 woningen per jaar tot 2025 en daarna tempo van gemiddeld 400 per jaar tot 2040: totaal circa 7.900 woningen. Hiermee ☉ groeien we door naar een inwonertal richting 80.000 inwoners in 2040 (circa 65.000 in 2025 en circa 70.000 inwoners in 2030); ☉ komen we ruim tegemoet aan de lokale en regionale behoefte en voldoen we aan de	1. We faciliteren de groei in gemeente Barneveld. We kiezen voor een STERK groeitempo dat resulteert in 90.000 inwoners in 2040. Hiervoor realiseren we gemiddeld 625 woningen per jaar tot 2040: totaal circa 11.900 woningen. We krijgen stadse trekken. Hiermee ☉ groeien we door naar een inwonertal richting 90.000 inwoners in 2040 (ruim 65.000 in 2025 en circa 73.500 inwoners in 2030); ☉ komen we bovengemiddeld tegemoet aan de lokale en regionale behoefte en dragen

	en dragen we derhalve in mindere mate bij aan de opgaven in de regio Amersfoort en Foodvalley; ⊙ benutten we de bestaande plancapaciteit (voor circa 6.000 woningen) niet volledig en zullen we afscheid moeten nemen van een aantal plannen; ⊙ zullen we ons bouwtempo moeten gaan temperen; ⊙ hiermee is er geen ruimte om een aantal kernen verder te vitaliseren en gebieden af te ronden, en zullen bestaande, bekende capaciteiten moeten worden herverdeeld; ⊙ zijn geen grotere uitleglocaties meer aan de orde, hetgeen gunstig is voor overige ruimteclaims (zoals landbouw, natuur).	gevraagde opgaven in de regio Amersfoort en Foodvalley; ⊙ benutten we de bestaande plancapaciteit (voor circa 6.000 woningen) en is er aanvullend nog ruimte voor circa 2.000 woningen nodig: indicatief 1.000 voor Barneveld, 500 voor Voorthuizen en 500 voor de 7 overige kernen; ⊙ blijven we het huidige bouwtempo vasthouden; ⊙ hiermee is er nog ruimte om een aantal kernen verder te vitaliseren en gebieden af te ronden, zonder bestaande, bekende capaciteiten te moeten herverdelen; ⊙ zijn geen grotere uitleglocaties (> 1.000 woningen) nodig, hetgeen gunstig is voor overige ruimteclaims (zoals landbouw, natuur).	we veel meer dan gevraagd bij aan de opgaven in de regio Amersfoort en Foodvalley alsook voor andere regio's in Nederland; ⊙ benutten we de bestaande plancapaciteit (voor circa 6.000 woningen), raken we versneld door onze grondposities heen en is er aanvullend nog plancapaciteit nodig voor bijna 6.000 woningen (!) ⊙ zullen we het huidige bouwtempo moeten ophogen; ⊙ hiermee is er nog ruimte om een aantal kernen verder te vitaliseren en gebieden af te ronden, zonder bestaande, bekende capaciteiten te moeten herverdelen; ⊙ zijn er grotere uitleglocaties (> 1.000 woningen) nodig, hetgeen ongunstig is voor overige ruimteclaims (zoals landbouw, natuur).
Infrastructuur	2. Benutten/optimaliseren bestaande capaciteit wegen infrastructuur. Door: ⊙ herverdeling van woningbouw- en werkgelegenheidslocatie kan worden overwogen om zo locaties te benutten waar de infrastructuur nog niet overbelast is; ⊙ hierdoor op aanleg van nieuwe infrastructuur te besparen en deze middelen in te zetten voor optimalisering van het bestaande netwerk. ⊙ voor een rondweg Oost (en West) komt de noodzaak en haalbaarheid onder druk te staan.	2. Benutten/optimaliseren bestaande capaciteit wegen infrastructuur. Door: ⊙ realisatie van de reeds bekende woon- en werklocaties ⊙ woningbouw en werkgelegenheid aanvullend toe te voegen op die plekken waar de infrastructuur nog niet overbelast is; ⊙ heroverweging van nut en noodzaak van aanleg van nieuwe infrastructuur (zoals Oostelijke Rondweg) en deze eventuele middelen in te zetten voor optimalisering van het bestaande netwerk.	2. Benutten/optimaliseren bestaande capaciteit wegen infrastructuur alsook nieuwe infrastructuur. Door: ⊙ realisatie van de reeds bekende woon- en werklocaties ⊙ woningbouw en werkgelegenheid toe te voegen op die plekken waar de infrastructuur nog niet overbelast is; ⊙ nieuwe infrastructuur lijkt nodig om de nieuwe (grotere) locaties te ontsluiten; ⊙ hierdoor zullen extra financiële middelen moeten worden gereserveerd om de bestaande infrastructuur te verbeteren en de

	hiermee in te spelen op een veranderende mobiliteitsvraag en demografische ontwikkelingen.	hiermee in te spelen op een veranderende mobiliteitsvraag en demografische ontwikkelingen.	aanleg van nieuwe infrastructuur te bekostigen; extra aansluiting A1 nodig/gewenst?
Openbaar Vervoer	3. Stimuleren gebruik openbaar vervoer Door: - woningbouwontwikkelingen in de nabijheid van het OV-netwerk. Dit wordt lastig vanwege de al geplande grotere locaties en het ontbreken van de noodzaak van nieuwe locaties. - Waarschijnlijk geen basis voor uitplaatsing bedrijven nabij OV.	3. Stimuleren gebruik openbaar vervoer Door: (aanvullende) woningbouwontwikkelingen in de nabijheid van het OV-netwerk te leggen en bestaande stations knooppunten (Barneveld-Noord, Barneveld-Centrum, Barneveld-Zuid) beter te benutten (denk aan Bloemendal II, Veller Oost en herontwikkeling stationsgebied centrum Barneveld (met wonen, werken, leisure), alsook mogelijke transformatie van bedrijventerrein De Valk).	3. Stimuleren gebruik openbaar vervoer Door: (aanvullende) woningbouwontwikkelingen in de nabijheid van het OV-netwerk te leggen en bestaande stations knooppunten (Barneveld-Noord, Barneveld-Centrum, Barneveld-Zuid) beter te benutten (denk aan Bloemendal II, Veller Oost en herontwikkeling stationsgebied centrum Barneveld (met wonen, werken, leisure), alsook mogelijke transformatie bedrijventerrein De Valk). - Te overwegen in te zetten op een forse groei van Stroe t.b.v. een OV-halte.
Langzaam verkeer netwerk	4. Verbetering en uitbreiding van langzaam verkeer netwerk ten behoeve van gezondere levensstijl, meer vrije tijdsbesteding en veranderende mobiliteitsvraag. Door: - meer fietsverbindingen tussen de kernen, waaronder ook snelle fietsverbindingen. Maar de financiering hiervan komt onder druk te staan - wandelpaden binnen de kernen en tussen de kernen.	4. Verbetering en uitbreiding van langzaam verkeer netwerk ten behoeve van gezondere levensstijl, meer vrije tijdsbesteding en veranderende mobiliteitsvraag. Door: - meer fietsverbindingen tussen de kernen, waaronder ook snelle fietsverbindingen. - wandelpaden binnen de kernen en tussen de kernen.	4. Verbetering en uitbreiding van langzaam verkeer netwerk ten behoeve van gezondere levensstijl, meer vrije tijdsbesteding en veranderende mobiliteitsvraag. Door: - meer fietsverbindingen tussen de kernen, waaronder ook snelle fietsverbindingen. - door toename infrastructuur extra aanpassingen nodig (zoals fietstunnel) - wandelpaden binnen de kernen en tussen de kernen.
Toekomstbestendige kernen	5. Werken aan vitale en toekomstbestendige kernen.	5. Werken aan vitale en toekomstbestendige kernen.	5. Werken aan vitale en toekomstbestendige kernen.

	Door: ⊙ kernen als Zwarteboek/Terschuur, Kootwijkerboek, Garderen, Stroe (en wellicht De Glind) nog te laten groeien, zodat basisvoorzieningen als supermarkt en basisonderwijs kunnen (blijven) bestaan. Door de beperkte woningbouw en reeds bekende grotere locaties, wordt dit lastig realiseerbaar. ⊙ kernen en wijken in zichzelf te verduurzamen en levensloopbestendig te maken, door inbreiding, toevoeging van functies (soms met middelhoogbouw (4/5/6 bouwlagen)) en mogelijkheden voor sport & spel: ook deze ambitie wordt in dit scenario moeilijk gemaakt. ⊙ te blijven letten op het behoud van eigen identiteit.	Door: ⊙ kernen als Zwarteboek/Terschuur, Kootwijkerboek, Garderen, Stroe (en wellicht De Glind) nog te laten groeien, zodat basisvoorzieningen als supermarkt en basisonderwijs kunnen (blijven) bestaan; ⊙ kernen en wijken in zichzelf te verduurzamen en levensloopbestendig te maken, door inbreiding, toevoeging van functies (soms met middelhoogbouw (4/5/6 bouwlagen)) en mogelijkheden voor sport & spel; ⊙ te blijven letten op het behoud van eigen identiteit (geen stedelijke(r) hoogbouw, geen groei naar anonimiteit in grootste dorpen).	Door: ⊙ kernen als Zwarteboek/Terschuur, Kootwijkerboek, Garderen, Stroe (en wellicht De Glind) nog te laten groeien, zodat basisvoorzieningen als supermarkt en basisonderwijs kunnen (blijven) bestaan; ⊙ kernen en wijken in zichzelf te verduurzamen en levensloopbestendig te maken, door inbreiding, toevoeging van functies (soms met middelhoogbouw (4/5/6 bouwlagen)) en mogelijkheden voor sport & spel; ⊙ te blijven letten op het behoud van eigen identiteit, wat mogelijk wel onder druk komt te staan voor met name Barneveld en Voorthuizen (uitwerking nodig van wat die identiteit, per dorp, is).
Centrumgebieden	6. Behoud en versterken van centrumgebieden Voorthuizen en Barneveld. Door: ⊙ er zullen geen satellietcentra gerealiseerd worden; ⊙ draagvlak voorzieningen komt onder druk te staan; ⊙ passende functies in het centrum van beide kernen te leggen (winkels, horeca, culturele voorzieningen en wonen boven voorzieningen) wordt in dit scenario lastig.	6. Behoud en versterken van centrumgebieden Voorthuizen en Barneveld. Door: ⊙ geen satellietcentra te realiseren; ⊙ passende functies in het centrum van beide kernen te leggen: winkels, horeca, culturele voorzieningen en wonen boven voorzieningen.	6. Behoud en versterken van centrumgebieden Voorthuizen en Barneveld. Door: ⊙ komt van een extra satellietcentrum (in Barneveld) ligt voor de hand; ⊙ dit heeft gevolgen voor de bestaande centra: herformulering van programma's en functies ligt in de rede.

Groene buffers	7. Behouden van groene buffers tussen de kernen, ter versterking van de identiteit van de kernen. Door: ⊙ te kiezen voor genoemde woningbouwontwikkelingen en geen nieuwe grotere uitleglocaties; ⊙ bewaken van groene buffers als Esvelderbeekzone en tussen A1 en Voorthuizen; ⊙ in te zetten op versterking natuur en duurzame landbouw alsook aantrekkelijke fiets- en wandelroutes; ⊙ hiermee mogelijkheden te creëren voor klimaatadaptieve maatregelen.	7. Behouden van groene buffers tussen de kernen, ter versterking van de identiteit van de kernen. Door: ⊙ te kiezen voor extra inbreidings- functieveranderings- en stationslocaties en een zekere woningbouw in de kleinere kernen of te kiezen voor genoemde woningbouwontwikkelingen en bijvoorbeeld te kiezen voor een grootschalige ontwikkeling aan de oostzijde van Barneveld en ten westen van Voorthuizen; ⊙ bewaken van groene buffers als Esvelderbeekzone en tussen A1 en Voorthuizen; ⊙ in te zetten op versterking natuur en duurzame landbouw alsook aantrekkelijke fiets- en wandelroutes; ⊙ hiermee mogelijkheden te creëren voor klimaatadaptieve maatregelen.	7. Behouden van groene buffers tussen de kernen, ter versterking van de identiteit van de kernen. Door: ⊙ grootschalige ontwikkeling aan bijvoorbeeld de oostzijde van Barneveld en ten westen van Voorthuizen, staat dit enigszins onder druk; ⊙ bewaken van groene buffers als Esvelderbeekzone en tussen A1 en Voorthuizen; ⊙ in te zetten op versterking natuur en duurzame landbouw alsook aantrekkelijke fiets- en wandelroutes; ⊙ hiermee mogelijkheden te creëren voor klimaatadaptieve maatregelen.
Landbouw & Klimaatdoelen	8. De transitie naar duurzame Landbouw met een sterke Agrisector en Klimaatdoelen realiseren. Door: ⊙ geen grote aanvullende claims voor woningbouw in het buitengebied neer te leggen, zodat er ruimte is voor extensivering en kringloopgewassen. ⊙ op een innovatieve manier agrarische gronden via dubbelgebruik ook in te zetten voor klimaatdoelen.	8. De transitie naar duurzame Landbouw met een sterke Agrisector en Klimaatdoelen realiseren Door: ⊙ gematigde aanvullende claims voor woningbouw en recreatie in het buitengebied waarmee de noodzaak van dubbelgebruik wordt vergroot, zodat er ruimte blijft voor extensivering en kringloopgewassen. ⊙ op een innovatieve manier agrarische gronden via dubbelgebruik ook in te zetten voor klimaatdoelen en recreatie.	8. De transitie naar duurzame Landbouw met een sterke Agrisector en Klimaatdoelen realiseren aan elkaar te koppelen. Door: ⊙ Wordt lastiger vanwege grote aanvullende claims voor woningbouw, bedrijven, infrastructuur, recreatie en klimaatdoelen in het buitengebied. ⊙ Door de areaal-afname neemt de druk op innovatief dubbelgebruik fors toe. ⊙ Biedt nieuwe kansen voor dubbelgebruik als verdienmodel voor boeren door het belonen

		⊙ Biedt mogelijk enige kansen voor dubbelgebruik als verdienmodel voor boeren door het belonen van maatschappelijke diensten (recreatie, landschap, klimaat) vanuit verevening uit de exploitatie van uitbreidingslocaties.	van maatschappelijke diensten (recreatie, landschap, klimaat) vanuit verevening uit de exploitatie van uitbreidingslocaties
Bedrijventerreinen	9. Afronding bedrijventerreinen Harselaar , Nijkerkerweg-West en kleinschalige ontwikkelingen Stroe en Kootwijkerbroek. Hiermee ⊙ bij te dragen aan een lokale/regionale behoefte; ⊙ trends als werken aan huis, robotisering, intensivering bestaande terreinen alsook verandering in sectoren (zoals meer werk in de zorg) ter afweging mee te nemen in nieuwe ontwikkelingen. ⊙ in dit scenario lijkt volledige benutting minder nodig	9. Afronding bedrijventerreinen Harselaar , Nijkerkerweg-West en kleinschalige ontwikkelingen Stroe en Kootwijkerbroek. Hiermee ⊙ bij te dragen aan een regionale behoefte; ⊙ trends als werken aan huis, robotisering, intensivering bestaande terreinen alsook verandering in sectoren (zoals meer werk in de zorg) ter afweging mee te nemen in nieuwe ontwikkelingen.	9. Afronding bedrijventerreinen Harselaar (nog ruim 60 hectare) , Nijkerkerweg-West en kleinschalige ontwikkelingen Stroe en Kootwijkerbroek. Hiermee ⊙ bij te dragen aan een (boven)regionale behoefte; ⊙ komt Railterminal lijkt logisch met bijbehorende mobiliteit ⊙ trends als werken aan huis, robotisering, intensivering bestaande terreinen alsook verandering in sectoren (zoals meer werk in de zorg) ter afweging mee te nemen in nieuwe ontwikkelingen. ⊙ aanvullende terreinen nodig, indien Railterminal er komt?
Organisatorisch <i>Nader uit te werken</i>	<i>Mogelijk (beperkte) krimp ambtelijk apparaat</i>	<i>Instandhouding huidige omvang ambtelijk apparaat</i>	<i>Uitbreiding ambtelijk apparaat</i>
Financieel <i>Nader uit te werken</i>	<i>Terugloop inkomsten uit woningbouw en bedrijventerreinen</i>	<i>Huidig niveau inkomsten uit woningbouw en bedrijventerreinen</i>	<i>Extra grondaankoop Meer inkomsten uit woningbouw en bedrijventerreinen maar ook extra kosten voor aanleg infrastructuur en extra voorzieningen</i>

Bijlage – Wat gebeurt er om ons heen?

Sociaal en vitaal samenleven

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
Sociaal Beleidsplan 'Mensen Voorop'	Strategische Agenda Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingswet	Regionale Energiestrategie (RES)	Provinciale Omgevingsvisie Utrecht
Omgevingsvisie	Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley	Toekomstbeeld OV 2040
Omgevingsvisie Centrum	Ontwikkelbeeld Amersfoort	Corridor A1
Opgaven Woningbouw	Woondeal Amersfoort	
Woonvisie Barneveld 2021-2025	Woondeal Utrecht	
Accommodatiebeleid 2021		

Leefbare en vitale wijken en dorpen

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
Omgevingswet	Strategische Agenda Regio Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingsvisie	Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley	Gelderse Maatregelen Stikstof
Omgevingsvisie Centrum	Regionale Energiestrategie	Provincie Omgevingsvisie Utrecht
Woonvisie 2021-2025	Strategische Agenda Regio Amersfoort	Toekomstbeeld OV 2040
Energievisie/Energiestrategie	Ontwikkelbeeld Amersfoort	Corridor A1
Windvisie	Woondeal Amersfoort	
Klimaat & Duurzaamheid	Woondeal Utrecht	
Visie Toerisme en Recreatie 2030		
Opgaven Woningbouw / Faseren en doseren		
Opgaven Bereikbaarheid		
Sociaal Beleidsplan 'Mensen Voorop'		
Accommodatiebeleid 2021		

Economische kracht

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
--------	-----------	-------------

Omgevingswet	Strategische Agenda Regio Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingsvisie	Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley	Gelderse Maatregelen Stikstof
Omgevingsvisie Centrum	Strategische Agenda Regio Amersfoort	Provincie Omgevingsvisie Utrecht
Visie Toerisme en Recreatie 2030	Ontwikkelbeeld Amersfoort	Toekomstbeeld OV 2040
Opgaven Bereikbaarheid	Woondeal Amersfoort	Corridor A1
Centrumvisie Voorthuizen	Woondeal Utrecht	Kracht van Oost
	Regionaal Programma Werklocaties	

Energietransitie en klimaat

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
Omgevingswet	Strategische Agenda Regio Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingsvisie	Regiodeal Foodvalley	
Omgevingsvisie Centrum	Regionale Energiestrategie (RES)	Provinciale Omgevingsvisie Utrecht
Energievisie/Energiestrategie	Regionaal Adaptatie Plan	Gelders Energie Akkoord
Windvisie	Blauwe Omgevingsvisie 2050 (Waterschap)	
Plan van aanpak Klimaatadaptatie		
Klimaat & Duurzaamheid		
Woonvisie 2021-2025		

Bereikbaarheid en mobiliteit

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan	Strategische Agenda Regio Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingswet	Regiodeal Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Utrecht
Omgevingsvisie	Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley	Toekomstbeeld OV 2040
Omgevingsvisie Centrum	Strategische Agenda Amersfoort	Corridor A1
Woonvisie 2021-2025	Ontwikkelbeeld Amersfoort	
Opgaven Woningbouw	Woondeal Amersfoort	Nationaal
Opgaven Bereikbaarheid	Woondeal Utrecht	Infra en Waterstaat: A1/A30 Sober+
Opgaven Bedrijvigheid		

Aantrekkelijk buitengebied

Wat gebeurt er – op dit vlak – in Barneveld en om ons heen?

Lokaal	Regionaal	Provinciaal
Omgevingswet	Strategische Agenda Regio Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Gld
Omgevingsvisie	Regiodeal Foodvalley	Provinciale Omgevingsvisie Utrecht
Woonvisie 2021-2025	Verstedelijkingsstrategie Arnhem, Nijmegen, Foodvalley	Gelderse Maatregelen Stikstof
Opgaven Woningbouw	Strategische Agenda Amersfoort	Agenda Veilig Buitengebied (GLD)
Opgaven Bereikbaarheid	Ontwikkelbeeld Amersfoort	Ambitieagenda Natuur en Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit (GLD)
Opgaven Bedrijvigheid	Woondeal Amersfoort	
	Woondeal Utrecht	Nationaal
		Gemeenschappelijk Landbouw Beleid
		Schone Lucht Akkoord
		Nationaal Programma Landelijk Gebied (onder de NOVI)
		Visie Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden